

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv05i02

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 5 Issue 2
January 1923

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 2)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעביקייט

ערשיינט פון אלע
לערער, פאליטיק
נישט איין, און די
וועלט וועט זיין
איינערע

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנאציאנאלער ליג פון נאציאנעלע וואלדערס יוניאן

PRICE 3 CENTS

Vol. V, No. 2.

New York, Friday, January 12, 1923.

פרייטאג, 12טן יאנואר, 1923.

פרעזידענט שלעזינגער קראנק אין בעט

פרעזידענט שלעזינגער איז לעצטען
שבת איבער, נאך דעם אינסטאליאציע-
מיטונג פון דזשיימס באארד פאר
קראנקעווערן.

שוין איז דעם מיטוואך, ווען ער האט
געהאלטען די אינסטאליאציע-רעדע, האט
ער געקאנט זעהן, אז ער איז קראנק. ער
האט אויסגעזעהן שרעקט אין האט געזעהן
מיט דער גרעסטער אנשטרענגונג. ער
האט זיך אבער נישט געוואלט אונטער-
נאכט געהאלטען איין די פיס.

זונטאג איז דער פרייהאט ער זיך
אבער מער נישט געקאנט אויסהויערן.
ווען דער דאקטאר איז געקומען האט ער
איהם שטערק פארבאטען אראפצוגעהן
פון בעט. ער ליגט פון א שווערער פאר-
קיהלונג און ער טאר נישט ארויסגעהן פון
היין צו פארמיידען לונגען-ענטזינדונג.

פרעזידענט שלעזינגער'ס פלוצליכע
קראנקהייט איז א גרויסער שטער פאר
דעם דריטען פערטליכעווערן מיטונג
פון אונזער דזשיימס באארד פאר
קראנקעווערן ווערט די וואך אפגעהאלטען
אין מאנטרעאל, קענעדע. שלעזינגער האט
געזאגט זונטאג איז דער פרייהאט אפגעהערט
אין מאנטרעאל, ער האט עס אבער נישט
געקאנט טאן און א טעלעגראמע איז גע-
שיקט געווארען אין מאנטרעאל דאס ער
קאן נישט קומען. דער מיטוואך האט זיך,
אלא, געמוזט עפענען און אים.

דער דזשיימס באארד פאר
קראנקעווערן דורך א טעלעגראמע, איז
וועלכער עס ווערט אויסגעדרוקט גרויס
באדעווערן, וואס ער קאן נישט זיין ביים
אנפאנג פון און וויכטיגען מיטונג און
עס ווערט אויסגעדרוקט די האפנונג,
אז ער וועט באלד געזונט ווערען, און אז
ער וועט נאך אפער קענען זיין ביים ער-
שטן טאג פון דעם מיטונג.

מיר האפען, אז פרעזידענט שלעזינגער
נער וועט באלד געזונט ווערען און וויי-
טער פארטוענען זיין טעטיגקייט פאר דער
יוניאן.

קלאזק דזשיימס באארד אינסטאלירט

די אלטע בעאמטע ווידער ערוועהלט כמעט איינשטימיג. — אינטערנאציאנאלער ליג פון נאציאנעלע וואלדערס יוניאן

שטימטע ארבייט, זיך אפצוהעבען מיט
טרייד-פראגען אין אויפגעפאסען איין
דער נאציאנאלער ליג פון נאציאנעלע וואלדערס
זאגט ער: — נאך מיט דעם דאזיקער דער
דזשיימס באארד זיך פארנעמען.
זיין רעדע האט געמאכט א גוטען
איינדרוק און איז אויסגענומען געווארען
מיט אפלאדישעם טאקע.
עס ווערט דאן געמאכט נאציאנאלער
(שלוס איין זייט 15)

לעצטענדיג געהאלטען אין איינדרוקספולע
רעדע. ער האט אפגעלייט צום נייעם
דזשיימס באארד, ער וואל נישט פארנעמען
מען די צייט מיט זיינע אייגענע, מיט
אומנויטיגע שטויטען צווישען "רעכטע"
און "לינקע". אין בעסטען פאל — זאגט
ער, — איז עס א רוהיגע פאר דער יוני-
אן. ער ווייזט אן דאס די דעלעגאטען
ווערען געשיקט פון די לאקאלע צום
דזשיימס באארד צו טאן א נאנץ בא-
רעכענען.

לעצטען שבת האט דער דזשיימס באארד
אין דער קאנפערענץ יוניאן געהאט
צוויי וועכען, איין וועכען נאך מיטאג,
אויף וועלכען דער אלטער דזשיימס באארד
האט פארנעמען זיין ארבייט פון
דעם לעצטען יאָר, און א צווייטער זיין
צונאך אין אייגענט, איין וועלכען דער נייער
דזשיימס באארד איז אינסטאלירט גע-
ווארען און עס זיינען ערוועהרט געווארען
די באאמטע און די סטענדינג קאמיטעס
פאר דעם יאָר 1923. ביילע וועכען
זיינען געהאלטען געווארען אין איינ-
טאָר פון אונזער אינטערנאציאנאלער
בילדינג, 3 וועסט 16טע סט.

די צווייטע, די אינסטאליאציע-וועכען
איז געווען א פייערליכע, האט געטראגען
א יום טוב'דיגע באדאכטער. עס זיינען
אנוועזענע געווען א סך געסט, עקזעקוטיוו
באארד מעמבערס און אויף טעטיגע מיט-
גלידער פון די לאקאלע.

דער טשערמאן פון אלטען דזשיימס
באארד, ברודער לואיס פינקאווסקי, האט
געעפנט די פארמאגונג, און געהאלטען
א קורצע רעדע, באדאכטענדיג דעם ארויס-
געהערען דזשיימס באארד פאר'ן צו-
טריווען אין די מיטגלידער וואס ער האט
באקומען אין דעם לעצטען טערמין. ער
האט דאן איבערגעגעבען די טשער צו אים,
באָרא, סעקרעטעריטעטשורע פון אונז
זער אינטערנאציאנאלער, צו אינסטאלירען
דעם נייעם דזשיימס באארד און מאכען
נאציאנאלע און וואהלען פאר די באאמ-
טע פאר דעם נייען טערמין.

סעקרעטאר באָרא האט ביי דער גע-
הערעטער דאָנערשטאג א פארמאגונג פון די שווארצע ארבייטער אין טרייד.

קלאזקאבער יוניאן נעהמט א שטארקע שטעלונג אין א רעארגאניזשאן קיים

פרעזידענט שלעזינגער שיקט א שארפען בריוו צו די פראטעסטירן אס'ן. — דער סכסוך שוין געסעטעלט.

מיועל קאָהן, א מיטגליד פון די פראטעס-
טירן אס'ן.
ווי דער שטייגער איז מיט "רעארגא-
ניזשאן קייםס", האט די יוניאן פאר-
לאנגט אויסגעזעהן און פערסענליכע
לען אויב די רעארגאניזשאן אין דעם
שאפ איז געמאכט געווארען אין "גור
פעיט" לויט די פארשידענע פון דעם
קאלעקטיוו אגרימענט. די קיים איז
אויפגענומען געווארען פון דעם "טריידעל
באארד", מיט דזשיימס באארד'ס ריש.
לאזער אלס, "אומפארטייגער" טשער-
מאן, און די ענטשיידונג איז געווען, דאס
די "רעארגאניזשאן" איז געמאכט גע-
ווארען אין "גור פעיט". די ענטשיידונג
איז אלעס געווען דאס דער מאנאפאקטשור-
רער האט, אונטער די אומשטענדען, דאס
רעכט צו פארקלענערען דעם סטעף ארביי-
טער אין דער פערקארי.

ביים צנר פון לעצטע וואך איז גע-
קומען צו א נייעם צוואמענשטויס צווי-
שען דער פראטעסטירן אס'ן און די
קלאזקאבער יוניאן, צוליב א וויכטיגער
רעארגאניזשאן קיים, וועלכע האט גע-
פיהרט צו א ברודערעסעל צווישען מאסן
לאזער, פון דער פראטעסטירן אס'ן און
פרעזידענט שלעזינגער. עס האט זיך
געהאנדלט וועגען א פרינציפיעלער פרא-
גע, און דער סכסוך האט ארויסגערופען
א סך אויפגעקומענע און דער פראטע-
סירן אס'ן איז ענטשטאנען איבער
א, "רעארגאניזשאן" ביי דער פירמע סע-
קסטער.

רעזולטאט פון ווייטמאכער רעפערענדום פאר'ן דזשיימס באארד

געקלעבטע דאָנערשטאג א פארמאגונג פון די שווארצע ארבייטער אין טרייד.

האנדלונגען מיט די באלעבאס צו בא-
נייען דעם אגרימענט אין טרייד.
כדי בעסער אנצוהערען דעם קאמפין
האט די יוניאן געעפנט ספעציעלע הער-
קונדערס אין לייבאָר טעמפל, 14טע
סט. און 2טע עוועניו, און עס זיינען אויך
(שלוס איין זייט 16)

רעזולטאט פון דער רעפערענדום אפשייטונג ביי די ווייטמאכער רעפערענדום

דער רעזולטאט פון דער רעפערענדום
אפשייטונג ביי די ווייטמאכער רעפערענדום
כער איבער דער פראגע פון וואך-ארבייט
איז נאך דערווייל אפיציעל נישט באקאנט
געמאכט געווארען צוליב דער פאלגענדער
אורזאכע:

מאנטאג איז דער פרייהאט, דעם 8טען
יאנואר, האט זיך אנגעפאנגען דער דרי-
טער פערטליכעווערן מיטונג פון דעם
דזשיימס באארד פאר קראנקעווערן, און
זער אינטערנאציאנאלער, אין מאנטרעאל,
קענעדע, און די קאמיטע פון דזשיימס
באארד פון דער ווייטמאכער רעפערענדום
יוניאן, וואס האט געהאט אויפזיכט איין
בער'ן רעפערענדום, האט באשלאסען, אז
דער רעזולטאט פון דער אפשייטונג וואל
פרייהר פארגעלייגט ווערען פאר'ן מיטונג
פון אונזער דזשיימס באארד פאר קראנקעווערן
איינער עס וועט אפיציעל באקאנט גע-
מאכט ווערען אין דער פרעסע. און אין
איינקלאנג מיט דעם באשלוס האט דער
ווייטמאכער רעפערענדום באארד גע-
שיקט אין מאנטרעאל א ספעציעלע קא-
מיטע, באשטעהענד פון די ברודער הארי
מאן, שעהנאלי, אנטאניני, בערלין און
פריזאמא, אויסגענומען מיט'ן דזשיימס
דאל עקזעקוטיוו באארד די פראגע, וואס
עס איז ווייטער צו טאן אין דער אג-
געלענעהייט.

אלא, דעם רעזולטאט פון דער רעפער-
ענדום אפשייטונג, און אויך די רעפער-
ענדום פאר דזשיימס באארד פאר קראנקעווערן
באארד וועלען מיר באקאנט מאכען אין
נעקסטען נומער, "גערעכטיגקייט".
דער ווייטמאכער רעפערענדום פאר
נעהם דערווייל אן מיט'ן ארגאניזאציע-
קאמפין אין דער אינדרוקטיווע, אלע
פארבארייטונגען ווערען געמאכט צו זיין
גרייט מיט דער ארמיי, ווען עס וועלען
זיך באלד דארפן אנפאנגען אונטער

אינהאלט פארצייכנים
"גערעכטיגקייט" נומער 2.

- זייט 2. די וואך — 3. ש.
- זייט 3. סעקענדישע הילף פאר די איין-
פערנעשטאל מיטגלידער און ווערע
פאמיליען — דר. דזשיימס באארד.
זעלעווי פון שיקאגא — חיים אברהם
דור'ס.
- זייט 4. דער מיטונג פון דזשיימס באארד
פון דער קלאזקאבער יוניאן — 5.
לאנגער. וועקענליכער קאלענדער פון
אינטערנאציאנאלער קלאסען און לעקטשורס.
- זייט 5. ראש מיטונג — 5. היימאן.
מיטונג פון עקז. באארד לאקאל 22 — 6.
שעהנאלי.
- זייט 6 און 7. די וועלט אין וועלכער מיר
לעבן — 8. קאפער.
- זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיציאנעל.
זייט 9. צו דער גאנצער און בעקער דע-
באט — 10. יאקאבס.
- זייט 10. דאס אפיציעלע "אידענטיפיקאציע" פאגנא
פון צו שטאליצען מיט'ן אידישען בעל
מלאכה — 11. מימאן. קורץ און
שאף — 12. ב. ב.
- זייט 11. ענינים פון אונזער אינטערנאציאנאל
אין דער פרעסע — 12. פינקעלשטיין.
- זייט 12. ווי צו זיין געזונט — דר. ב.
דובאָלסקי. קורצע שמועסן. דאס
גרויסע איינערדעניש (פאליטיק) —
דער לעבעדיגער.
- זייט 13. קורצע שמועסן. פארשיידענע.
זייט 14 און 15. אדווערטייזמענטס.
זייט 16. שלום פון זייט 1. אדווער-
טייזמענטס.

גענאסע וואלדערס מעדעס מייט

אלס מארטירער פון דעם גרויסען קלא-
סע-קאמף, פאר וועלכען ער האט אפגע-
געבען פילע יאָהרען פון זיין לעבען אין
די רוסישע טורמעס, נאך ער האט אויך
געהאט גרויסע פארדינסטען אלס ווא-
רימער מענש און אלס איבערגעגעבענער
טוער אויפ'ן געבויט פון אידישער קול-
טור און קינדער ערציהונג. ער איז געווען
דער גרינדער פון די קינדער שולען אין
ווארשא און האט אפגעגעבען א גרויסע
טייל פון זיין טעטיגקייט פאר דעם ער-
פאלג פון די שולען.
גענאסע מעדעס איז ערנסט קראנק
געווען פאר די לעצטע זעקס וואָכען. ער
האט זיין קראנקהייט צו פארדאנקען די
צרות און לידען וואס ער איז אויסגע-
שטאנען אין די פארשיידענע טורמעס
און דאס האט פארקלייבט זיין לעבען.
ער איז געשטארבען אין דער עלטער פון
42 יאָהר. דער סוף איז געקומען דענסטאג
נאכמיטאג, 10 מינוט נאך 4, דעם 9טען
יאנואר, 1923. ער איז באהאנדעלט גע-
ווארען פון די געזונטע פראפעסאָרען,
וועלכע האבען געמאכט פיל אנשטרענגונג
צו ראטעווען זיין לעבען. עס האט אבער
נישט געהאלפן.
זעהרע זיין ליכטיגע אַנדענקען!

ווי א דונער וועט אס די טרויעריגע
נייעס טרעפען די אידישע ארבייטער איין
בער דער נאנצער וועלט. דורכ'ן פרייה
צייטיגען טויט פון דעם באלעבאס נע-
נאסע און פריינד מעדעס, האבען מיר
פארלארען נישט נאך א מוטיגען קעמפער
פאר דער ארבייטער זאך, נאך אויך א
ליבליכע חבֿר, א ווארימע נשמה און א
ליכטיגע פערזענליכקייט, וואס האט גע-
שטאנען און געלויבטען וואו ער איז גע-
קומען.
גענאסע מעדעס איז געווען נישט נלאט
אן ארבייטער קעמפער אדער א פיהרער
פון אידישע מאסען. ער איז געווען איין
נער פון די וויכטיגסטע פיהרער פון די
אידישע ארבייטער אין פוילען און רוס-
לאנד און איז געווען דער באגרינדער און
טעאָרעטיקער פון דער נאציאנאלער פרא-
גראם פון "בונד". ער איז באטראכט גע-
ווארען אלס דער גרויסער פאָטער פון
די צעהנדליגער טויזענטער אידישע אר-
בייטער און זיין טויט וועט פארטראג-
כען א טיפע וואונד אין דער גאנצער
ארבייטער באוועגונג.
גענאסע מעדעס האט געהאט זיינע
גרויסע פארדינסטען נישט בלויז אלס מיר
מינער ארבייטער קעמפער, נישט בלויז

מעדיצינישע הילף פאר די אינטערניי-שאנאל מיטגלידער און זייערע פאמיליעס

פון דר. דזשארדזש מ. פרייס.

אלערדיי פון שיקאגא

פון היינט אברהם דור

די לעצטע עטליכע יאהר געווארען און עטאבלירטע אינסטיטוציע. ער באהאנדלט צו די לאקאלע פון דער אינטערנענשאנאל נאך. ער האט דאס ציטירט פון די פיהרער פון די לאקאלע, אזוי גיט ווי פון די מיטגלידער.

רובין יאהר ווערען אין יוניאן העלט סענטער באהאנדלט פון צעהן ביז פופציען טויזענט מיטגלידער פון די לאקאלע און ווי זיינען נאכזי צופירדען מיט דער באהאנדלונג, וואס ווי קריגען. דער ווי יאן העלטה סענטער האט א צעהן בא-וואוסטע קאמפערענטע דאקטאריעס און אויך אייגענע ספעציאליסטען פון מאנ-כע קראנקהייטען.

פון דער פארקאמער און דערקעמערס וואס פארמאגט דעם יוניאן העלטה סענ-טער, באשטעהענער פון פארטרעטער פון די אינטערנענשאנאל לאקאלע 1, 6, 10, 11, 23, אין 85 האט באשאפן פארברייטענע א רעזאלוציע פאר די עקזעקוטיוו באהאנדל פון די דערמאנטע לאקאלע, אין וועלכער עס וועט פאר-לאנגט ווערען, דאס דויע לאקאלע ווא-לען איינפיהרען קראנקען אינטערענס און מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער און זייערע פאמיליעס. די מעדיצינישע הילף וואלען ווי באהימען פון דעם יוניאן העלטה סענטער. עס וועט דעריבער גיט ווי אויסער'ן וועג צו ערקלערען, וואס עס ווערט מיט דעם באצוועקט, ווי שווי-דאס וועט ארבייטען און וועלכע בענע-פיט עס וועלען האבען דערפון די מיט-גלידער פון די לאקאלע.

אין צייט פון גענעראל סטריק פון די קאמפאטער לעצטען יאהר האט זיך ארויסגעווארען, ווי שטארק די מיטגלי-דער פון דער יוניאן געווינען זיך אין א ריכטיגע מעדיצינישע הילף, און ווי ווייניג זיי קאנען זיך פארגינגען דאס צו קריגען. אין צייט פון נעמען סטריק האט דער יוניאן העלטה סענטער גע-בען צו טויערנער מיטגלידער פרייע מע-דיצינישע באהאנדלונג. זייענדיג אין לויבע צו געהן צו א דאקטאר, און נאך ווייניגער האבען זיי זיך געקאנט ער-לויבע צו געהן צו א דאקטאר, און נאך ווייניגער האבען זיי זיך געקאנט ער-לויבע צו רופען א דאקטאר אהיים, צו ווער פאמיליע, עס מאכט גיט אויס ווי שטארק ווי האבען זיך אין דעם גע-נויטיגט, און ווי האבען מיט דאנא א-גענומען די פרייע מעדיצינישע הילף, וואס די יוניאן האט ווי געגעבען דורכ'ן יוניאן העלט סענטער.

פארקאמער און דערקעמערס וואס פארמאגט דעם יוניאן העלטה סענ-טער, באשטעהענער פון פארטרעטער פון די אינטערנענשאנאל לאקאלע 1, 6, 10, 11, 23, אין 85 האט באשאפן פארברייטענע א רעזאלוציע פאר די עקזעקוטיוו באהאנדל פון די דערמאנטע לאקאלע, אין וועלכער עס וועט פאר-לאנגט ווערען, דאס דויע לאקאלע ווא-לען איינפיהרען קראנקען אינטערענס און מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער און זייערע פאמיליעס. די מעדיצינישע הילף וואלען ווי באהימען פון דעם יוניאן העלטה סענטער. עס וועט דעריבער גיט ווי אויסער'ן וועג צו ערקלערען, וואס עס ווערט מיט דעם באצוועקט, ווי שווי-דאס וועט ארבייטען און וועלכע בענע-פיט עס וועלען האבען דערפון די מיט-גלידער פון די לאקאלע.

ענדליך, זיינעט עס, וועט אונזער דזשיינט באהאנדל זיך נעמען ווארען פאר עדיקאטאנאל ארבייט. און אויך פון אונז וועט איהר הערען באדינקען, אז מיר הא-בען קלאסען, לעקטורעס, ליטעראציע אייגענטע און קאנצערטען, פארלויפ-האט די פארלויפנדיגע קאמפערע באשאפן צו אראנזשירען וועסן גענעראלע ווענעטן מיט א רייכען אינאנאלאסטישן פראגראם, אין וועלכען א גוטע איינלויטונג צו א וויכטיגער טאג-פראגראם, געמאכט פון ספע-ציעלע גוטע רעדנער, אין אריינגערעכענט, די מיטגלידער וועלען דורך דעם מיט-פון סענאן וועהאלטען ווערען אין פארשייד-ענע טיילען פון אונזער גרויסער צענדלי-גענער שטארט. אזוי, אז אלע אונזערע מיטגלידער וואלען האבען די געלעגענהייט ביזוואוואוירען. די קאמפערע וועט אין ניכען אויך אריינגערעכענט א רעפארט מיט רעקאמענדאציעס פאר קלאסען און לעק-טורעס וועלכע וועלען דארפן געהאלטען ווערען יעדען ווענעטן אדער אמוווינגסטען עטליכע ווענעטן דורך דער וואך. אז מיר זיינען גיט קליינער פון אנדערע קלאקמאכער פון אנדערע שטערט, אין דעם זיינען מיר זיכער און א ביסעל ביל-דונג וועט אונז זיכער גיט שארען.

צווישען די פאציענטען וואס באזוכען אונזערע קליניקס אין דא א גרויסער פארלאנג, דאס עס וואס געפונען ווערען א וועג, דאס די לאקאלע וואלען באצאלען לען פאר די מעדיצינישע הילף פון די מיטגלידער, און דאס וואס געדעקט ווע-רען דורך א פערקאפאטא טעקס, וואס וואס ארויפגעלעגט ווערען אויף די מיט-גלידער, און די פארטרעטער פון די לאקאלע ביים באהאנדל און דירעקטארס פון יוניאן העלטה סענטער וועלען דאס איצטער די פראגע פארברייטענע פאר די עקזעקוטיוו פולע מעדיצינישע הילף איינשטעלען פולע מעדיצינישע הילף פאר די מיטגלידער און זייערע פאמיל-יעס.

אין דורכשניט איז עס גאנץ שווער פאר אן ארבייטער ריכטיג אפצוהיטען זיין געזונד און דאס געזונד פון זיין פאמיליע; פון זיינע פארדינסטען קאן ער זיך גיט ערלויבען זיך צו באנוצען מיט א גוטען דאקטאר, ווייל דאס קאסט צו טייער. מיט א דורכשניטליכען פאר-דינסט פון א וואסערע 1500 דאלאר א יאהר איז גיט גענוג פאר אן ארביי-טער צו באקומען פאר איהם און זיין פאמיליע די ריכטיגע מעדיצינישע הילף. אין פאל פון א קראנקהייט אין הויז שטריינגט זיך, געוויינטליך, דער ארביי-טער איהר איבער זיינע כוחות און ער קריכט אריין איבער'ן קאפ אין חבולת, פון וועלכען עס איז איהם גאנץ שווער ארויסצוקריכען.

די דעווינערס יוניאן לאקאל 45

א דזשענעראל מעמבער מיטגליד פון דעם לאקאל איז אפגעוואלטען געווארען שבת, דעם 23סטן דעצעמבער, אין אונז-ווערען מיטגלידעס, 36 וועסט, 33סטע סטריט. די פאלגענדע וויכטיגע באשלוסען זיי-נען אויף דעם מיטגלידען אונגענומען געווא-רען לויט די רעקאמענדאציע פון דעם עקזעקוטיוו באהאנדל. 1. נאך דעם 15טען יאנואר, 1928 וואל די אייגנטימס גענעראל אין דעם לא-קאל 75 דאלאר. 2. קיין אויסנעשלעכענער מעמבער פון דעם לאקאל וואל גיט ווידעראויפגע-נימען ווערען אלס מיטגליד און א עק-זאמינישען. 3. דער לאקאל לייגט ארויף א שטראם פון 10 ביז 20 דאלאר אויף א מיטגליד וואס ווערט אויסגעשלאסען פאר גיט צעהלען דרום, אדער פאר שלעכטען אויספיהרען זיך געגען דער יוניאן, אדער געגען א מיטגליד פון דער יוניאן, אלע אוועלכע פאלען דארפן דורכ-געהן דורך די עקזאמינישען קאמפערע און קיין מיטגליד וואל גיט ווערען רע-אינסטיטוטעט אין דער יוניאן און די גוטאייסונג פון די עקזאמינישען קאמפ-ער.

אויף דעם אויסדריקליכען פארלאנג פון פרעזידענט שלעזינגער וועט ווייט-פערזינענט סקולמאן זיך אפגעבען אויס-שליסליך מיט לאקאל הונדערט פאר די קומענדע עטליכע וואכען, אדער ביז ווא-גען אן אנרימענט וועט געשלאסען ווע-רען מיט די דרעס בעלי הבתים. עס איז איבערגע צוואונגען, אז ברודער סקולמאן, וועלכער באזיצט א מאסע ער-פארונג אין דיווען ענין, וועט געלייגען צו פארשטארקען און פארשטארקען די היי-זען פון די דרעס מאכער אין שיקאגא, און עס וועט אונז גיט וואונדערען אויב ער וועט מאכען א גוטען אפמאכען צו א-נאזיירען די וואסערען מעהר פון 50 פרא-צענט נאך גיט אראנזשירטע סקוירט און דרעס מאכער, וועלכע ארבייטען פאר א לעבערליכען געהאלט. עס איז גוטיג, אז אלע מעדיגע מיטגלידער וואלען זיך אפגע-בען מיט דער ארבייט און דער ערוואלטעט וועט זיכער זיין א צופרידענשטעלענדער.

אויב דער פלאן וועט אונגענומען ווע-רען, וועט דער יוניאן העלטה סענטער קאנען געבען די מיטגלידער מעדיציני-שע הילף פון אלגעמיינע דאקטאריעס אין דערהיים און ווען גוטיג פון ספעצי-אליסטען און אונזערע קליניקס. דער ווי יאן העלטה סענטער וועט אזוי נאך גע-בען א מעהר קאמפליטע מעדיצינישע הילף, איינשליסענדיג עקזאמינישען פון ספעציאליסטען, און דאס וועט קאס-טען מיט א דאלאר ווייניגער ווי עס קאסט איצטער די מיטגלידער פון אר-בייטער רינג.

אונטער די אומשטענדען פרויפט דער ארבייטער זיך העלפען דורך באלאנגען צו "לאדזשעס", דורך באלאנגען צו "מע-דיקעל אסאסיאציעס", וואו מען צאלט 10 סענט א וואך. דורך באלאנגען צום "אדבייטער רינג" און נאך אנדערע בע-נעפיט סאסיעטעס, וואס גיבען מעדי-צינישע הילף אויף רעדוצירטע פרייען. אבער די מעהרסטע מעדיצינישע הילף און קראנקען בענעפיט, וואס מען בא-קומט פון לאדזשעס, פון די "מעדיקאל אסאס" וואו מען צאלט 10 סענט א וואך, איז גיט צופרידענשטעלענער, און עס קאסט אויך גיט ביליג.

אויף דעם דזשענעראל מעמבער מי-טגליד איז ערוועהלט געווארען א נייער עקזעקוטיוו באהאנדל צו פארוואלטען דעם לאקאל פאר דעם יאהר 1928. לאקאל 45 האט גוטע האפנונגען פאר ערפאלג אין דעם נייעם יאהר.

וויכטיגע באקאנטמאכונג

יעדער מיטגליד פון לאקאל 45 וואס איז הונטערשטעליג אין דרום האט די געלעגענהייט, ביז דעם 15טען יאנואר, 1928 צו ווערען גוטשטעהענער און וואל גיט דארפן קומען פאר דער עקזאמי-נישען קאמפערע און צעהלען א שטראם נאך דעם 15טען יאנואר וועט דער בא-שלוס זיכער דורכגעפיהרט ווערען. עקזעקוטיוו באהאנדל לאקאל 45

אנערקענונג פאר גוטע אר-בייט

מיר, די ארבייטער פון דער דרעס פירמע שטיקין בראם, 234 וועסט 30סטע סט, דרייען אויס אונזער דאנקבארקייט און אכטונג צו אונזער שפאטשעלליכער, שוועסטער שנס מינע, פאר איהר איבער-געבענער ארבייט פאר'ן שפאט, און אלס אנערקענונג פרעזענטירען מיר איהר מיט א גאלדענע ריסס וואטש.

איינער פון די מיטלען אריינצובריינגען שלום און ריזעפולין אין אונזער דזשיינט באהאנדל איז געווען, וואס ברודער באהנ-שטיין איז פון פרעזידענט שלעזינגער רע-קאמערדענט געווארען אלס טשערמאן. אז דאס איז געווען זעהר קלוג פון זיין זייט, אין דעם וועט קיינער, האפען מיר, גיט צווייפלען. אלס טשערמאן און אלס

וואס אמבאלאנגט די פאמיליעס פון די מיטגלידער, קאן עס אראנזשירט ווע-רען אויף א פרייוויליגע באזיס, און די צעהלונגען וועט זיך ווערען אן דעם, וויסעל פאמיליעס עס וועלען זיך א-כ-שליסען צו באקומען מעדיצינישע הילף, איינס און זיכער, ווי וועלען גיט דא-ר-פון צעהלען מעהר ווי מען צעהלט אין די לאדזשעס און אדרעס און די מעדי-צינישע הילף וואס ווי וועלען באקומען דורכ'ן יוניאן העלטה סענטער וועט זיין א סך א בעסערע.

דאס איז אין קורצען דער פארשלאג, וואס איז איצט פארנעבראכט געווארען פאר די עקזעקוטיוו באהאנדל פון די אינטערנענשאנאל לאקאלע אין ניו יארק, און עס ווילט זיך האפען, דאס די פרא-גע וועט אין גיבען אויסגענומען ווערען און דאס דער באשלוס וועט זיין צו-גונסטען דעם פלאן. עס איז קיין פראגע, דאס דער יוניאן העלטה סענטער איז א זעהר נוצלי-כער ווערען.

LLOYD SABAUDO 3 State Street נייע טראנסמילאניק קאמפאני ראח פון ניו יארק נאך יארק.

Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

צווי מיטגענו פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 22

לייבאוויץ איז געווען דער ערשטער נעווארען אין דער קאמיטעט. ברודער שעהנאמאן, סעקרעטער פאר דער יוניאן פון אונזער לאקאל, האט שפעט געזען א פינאנציעלען באריכט, וואס נעמט ארום 6 מאנאטען, אנהויבענדיג פון דער ערשטער יוניאן און ענדיגנדיג דעם 31סטן אקטאבער, 1912.

דער באריכט איז געווען באגלייט מיט א בריף פון דעם איינציגן פון אונזער אינטענשאנאל אין וועלכען ער האט ער-קלערט, אז ער האט געפונען די פינאנציעלען אין בעסטען אדרונג.

ערקלערונג: אז דאס איז וויין ערשטער פינאנציעלער באריכט וועט די גוטע ארומיגקייט איז אין אמת און בא-האנטמאכענדיג אין וועלכען דעם עקזעקוטיוו באארד מיט דעם פינאנציעלען ערשטער טאג פון אונזער לאקאל, איז ברודער שעהנאמאן איבערגעלאפען צו די פאקטן טען פונ'ם באריכט אין וועלכע עס שפילט גאר וויכטיקע ווי עס זיינען די ערשטער פון דער איינזאמלע, וואס האט אינ'ם פאר-הויב פון די דערמאנטע 6 מאנאטען בא-האפטען 142,400.37 דאלאר.

פאר דער צייט איז קאלעקטירט געווארן רען 64,174.60 דאלאר פאר סטעמפס, ארונטערגעמערקט פון דעם די "פער" קאפיטא טעקס" צו דער אינטערנעשאנאל נאך, וואס באטרעפט 18,835.60 דאלאר בלייבט א ריזנער איינפונד פון 45,837 דאלאר.

עס זיינען פאר דער צייט פארקויפט געווארען 188,356 סטעמפס, וואס עס מיינט, אז דורכשניטליך זיינען 8834 סטעמפס פארקויפט געווארען אין יעדע פון די 20 וואכען. דער און די דורכ-שניטליכע דיוסעלאנדענדיג מיטגלידער-שאפט פון אונזער ארגאניזאציע איז גע-ווען 8834.

עס פרעגט מיר צו זאגען, "ער-קלערט דער סעקרעטאר לייגענדיג דעם באריכט, אז די צאהל פון דיוסעלאנדענדיג לענדריג מיטגלידער איז די נעכסטע אין דער היסטאריע פון לאקאל 22, דאס איז א דאנק דעם, וואס עס איז געווען נישט קיין שלעכטער סעזאן אין דער דרעס-אינדוסטריע און אויך א דאנק די אומ-ערמיטליכע ארבייט, וואס אונזער אפיס האט געטאן נאכפאלגענדיג די ריקשטע-ענדיג מיטגלידער.

מיר האבען, ערשטענס, ארויסגע-שיקט מעלדונגען צו אלע מיטגלידער, וועלכע זיינען שולדיג געווען פאר זעכס מאנאטען אדער מעהר, אויפפארענדיג זיי אפצוצאהלען זייערע שולדיג און זיי געגעבען א געוויסע צייט גוט צו מאכען זייערע יוניאן ביכלעך. און צווייטענס האבען מיר א פאר וואכען פאר דעם ערשטען וואך געלאזט וויסען די מיטגליד-רע, וועלכע זיינען געווען שולדיג פון 6 ביז 9 מאנאטען דרום, אז אויב זיי וועלען נישט ווערען גומשטענענדיג ווע-לען זיי געשטראכען ווערען פון דער יוני-יאן.

עס פארשטעהט זיך, אז די דערמאנט-טע ארבייט, ספעציעל אין אזא גרויסע ארגאניזאציע ווי אונזערע, איז געווען פארבונדען מיט פילע שוועריגקייטען, אבער זי איז נישט געווען ארויסגעוואר-פן.

די בריף צו די ריקשטענדיגע מיטגלידער איז געווען א ווארונג צו זיי און צו אלע, וועלכע האבען פארטאכ-לעסיגט נאכצונעמען זייערע פליכטען, ווייטער אזוי נישט צו האנדלען.

כדי צו געבען א קלעהרערע באגריף ווי גרויס און פארצווייגט אונזער ארג-אניזאציע איז, וועלען דינען די פאלגענדי-גע ציפער: 36,323.00 דאלאר האבען מיר איינגענומען אויסשליסליך פאר איינצטריט געלט.

האט עס איז א גאנץ גרויסע סומע פאר אזא קורצער צייט, פונדעסטוועגן איז דער דורכשניטליכער פרויז פאר א יוניאן בוך נישט געווען מעהר ווי 22 דאלאר.

די צאהל נייע מיטגלידער, וואס זיינען פאר די פינף מאנאטען ארוינגע-נומען געווארען אין אונזער ארגאניזא-ציע, איז געווען 1642. עס איז אן ער-שטוינענדיג צאהל פאר אזא קליין שטי-קל צייט, עס מיינט כמעט 76 נייע מיט-גלידער א וואך. דאס איז גרויסער ארג-אניזאציע א דאנק די אומערמיטליכע ארגא-ניזאציעס ארבייט, וואס די יוניאן האט אָנגעפיהרט, און דער גרויסער צו-פלוס פון אימיגראנטען.

אין אונזערע רייען ברענגט ווידער ארויף אויס'ן געדאנק די פראגע, וועלכע איז-פערעסירט אזוי שטארק אונזערע מיט-גלידער:

די פראגע וועגן רייסען זיך איבער א "דזשאב".

לאמיר שוין אפילו צו געבען, אז (שלום אויף זייס 15)

א יצונג פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן לאקאל 22 איז אפגעהאלטען געווארען דענסטאג, דעם 18טן דעצעמבער, אין 10 וועסט 21סטע סטריט. אינטער דעם פארויז פון שוועסטער ראז וואהלאוויץ.

אויסער די קאמיטעט פון די שפע-ר מיטגלידן אין לעוויט און ספארער און מייזלע האבען זיך צום עקזעקוטיוו באארד אויך געווענדיג אנדערע קאמ-יטעס. מיט פארשיידענע פארמאנען, נאכ-דעם ווי די פארמאנען זיינען אויסגע-הערט געווארען, האט דער עקזעקוטיוו באארד זיך גענומען אין באטראכט און איבער זיך געהאנדלט.

עס איז ווידער אויפגענומען געווארען די פראגע וועגן איינפיהרען א בעס-ער רען סיסטעם אין דעם ארגאניזאציעס דעפארטמענט, כדי דער קאנטראל איבער אונזערע שפעציעלע און אויסגעברייט-טע אינדוסטריע, די פראגע איז פון לעצטען מיטגלידענע געווארען איי-נעם מיטגליד כדי צו געבען א געלעגנהייט דעם מענעדזשער פונ'ם דזשאב באארד און דער ארגאניזאציעס קאמיטעט צו זיין דערביי ווען דער ענין וועט דיסקוטירט ווערען.

ארום דער פראגע האט זיך אנטווי-הערט א דויערענדיגע און היצונג דעבא-טע. עקזעקוטיוו באארד מיטגלידער הא-בען זיך אפגעשטעלט אויף דעם אומ-זאגן צוויי ארגאניזאציעס שפעציעל ווערען צו ריקגעשיקט צו דער ארבייט און האבען אָנגעצייגט אויף פעהלערען אין דער דא-זיגער ארבייט און פארנעמלעך אוי-בעסערונגען. אנדערע האבען אָנגעוויזען אויף דער וויכטיגקייט צו האבען מעהר ביזנעס איידרשענס אכטונג צו געבען אויף די נייע שפעציע.

דער מענעדזשער פונ'ם דזשאב באארד, ברודער האכמאן, האט פאר-עקזעקוטיוו באארד אָנגעצייגט אן אויספיהרליכען פלאן, וועלכען ער וועט נאך אין גיכען דורכפיהרען און וועלכער וועט פיל פארבעסערען און פארשטארק-ען דעם קאנטראל איבער דער אינ-דוסטריע.

אין פארבינדונג מיט דעם האט די קא-מיטעט, וואס איז ביים לעצטען עקזעק-טיוו באארד מיטגליד ערוועהלט געווארען נאכצונעמען פאסענדיג מענשען ארויסצו-העלפן אין דער ארגאניזאציעס אר-בייט דעם קומענדיגען סעזאן, באריכטעט, אז זי געהט אן מיט איהר ארבייט און אזוי שנעל ווי זי וועט געפונען די מענ-שען וועט זי זיי רעקאמענדירען צו ברוד-ער האכמאן.

עס איז פארנעמען געווארען די פאר-האנדלונגען איבער דעם באריכט פונ'ם דזשאב באארד פון דעם דעצעמ-בער. נאכדעם ווי מען האט יעדען פונקט באזונדער דיסקוטירט און אנפראגעס זיי-נען פארענטפערט געווארען האט דער עקזעקוטיוו באארד דעם באריכט גומש-ענדיג.

דער דזשאב באארד באריכט פון דער צעמבער דעם 18טען איז אויסגענומען און גומשענישען געווארען מיט דער אויסנאם פון דעם באשלוס, אז די שטיצע פאר די רוסישע יתומים וואל געשיקט ווערען דורך דער "אמעריקאן רע-ליף סאסיעטי". דער עקזעקוטיוו באארד איז מיט'ן גאנצען הארצען פאר דעם באשלוס פונ'ם דזשאב באארד צו אדאפטירען 10 רוסישע יתומים אויף א יאהר, אבער ער פארשטאנדט דעם פונקט גענען דעם, אז די שטיצע וואל געשיקט ווערען דורך דער "אמעריקאן רעליף סא-סיעטי".

די פינאנץ און אפיס קאמיטעט האט ארוינגעבראכט א באריכט פון איהר מיר-טינג, וואס זי האט געהאט דעם 14טען דעצעמבער אין דער עקזעקוטיוו באארד האט איהם פארשטעלט און גוט גע-הייסען.

א יצונג פונ'ם עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן לאקאל 22 איז אפגעהאלטען געווארען דענסטאג, דעם 26טע דעצעמבער אין 16 וועסט 21סטע סטריט אונטער דעם פארויז פון דערמאנטער.

דער סעקרעטאר פונ'ם דזשאב באארד, ברודער מאקאן, האט דורך א צושיפט אויפגעפארט אונזער עקזע-קוטיוו באארד צו באשטימען א קאמיטעט פון דריי, וועלכע וואל צוזאמען מיט דער 6טער קאמיטעט וואס דער דזשאב באארד האט אויסגעקליבען מאכען אלע ארגאניזאציעס, כדי זיי וואלען קאנען ווי געהעריג אין ארגאניזירען דעם רעפער-ענדרום וועגן וואך ארבייט.

די ברודער רעבינאוויץ, דארפמאן און

ברענטש, וואו זיי וואלען קאנען אומגע-שטערט דיסקוטירען זייערע טרייד-פראג-לעמען און אנדערע. די נייטיגע בא-שלוסען. אין יאהר 1911 איז דער קא-מיטעט ברענטש געגרינדעט געווארען.

מיטגלידען אין געווען פון די גרינדער פונ'ם ברענטש און ביז זי איז פראג-גע-ווארען, מיט 4 מאנאט צוריק, איז קיין נאך נישט געטאן געווארען איהר הילף, און איהר דאס. איז געווען א פראגע פון וואך ארבייט, און איז געווען צווישען די וועלכע האבען אויסגעארבייט די סקוילס. עס איז נישט געווען אן אנטענעמאנג, א סטריק אין וועלכע זי האט נישט גענומען קיין איינטייל. זי האט אויך פארנומען א וויכטיגען פלאץ אין דער עקזעקוטיוו באארד וואו זי האט פארטראכטען דעם ליידיס ברענטש מיט איהרע מיינונגען. זעהר וועניג, אפילו פון אונזערע פעהיגע טוער, באזיצען די פעהיגקייט, די לאגיק און טאקט מיט וועלכע מיטגלידען האט זיך אויסגעצייכענט. עס איז געווען צו באוואוסנדיקען די ענערגיע איהרע, אומע-סאס איז זי געווען און איז אלץ האט זי גענומען אן איינטייל. וואו א האנדלער, וואו א לעקטור, וואו אן אונטערגעמונג, האט איהר זי געקאנט טרעפען.

שוועסטער מיטגלידען איז געשטארבען זעהר יונג, דעם 27 יאהר, אבער פון די יאהרען וועלכע זי האט געלעבט האט זי קיין איין מינוט נישט געלאזען אין ניווען געהן. יעדע מינוט פון איהר צייט האט זי אוועקגעגעבען אין קאכע פאר א שעה נערע און בעסערע וועלט. און כאטש זי האט אזוי פיל יאהרען געארבייט פאר דער יוניאן, דאך, ווען זי איז געווען גע-פעהרליך קראנק, האט זי זיך ענטפאט צו נעהמען אייגענע וועלכע שטיצע פון דער יוניאן. זי איז געווען פון די גוטע נשמות, וועלכע העלפען אלעמען, אין אליין זיינען זיי צו שטאלן אנצונעהמען אייגענע וועמענס הילף און ווילען קיינעם נישט אפצו צו לאסן.

שוועסטער מיטגלידען איז טויט. זי איז געפאלען אזוי ווי א העלרישער סאגל-ראט אויפ'ן שלאכטפער, אין קאמף מיט'ן שונא.

מאכען א לעבען ארבייטענדיג אין שאפ, זיין טעטיג איז דער יוניאן, אין דער עקזעקוטיוו, אין קאמיטעט, אמענ-רען צו די קלאסען פון דער איינזענער-שאנאל, ערציהען זיך, בילדען זיך, וועלען געניסען פון לעבען, דאס אלץ האט פאר-נומען איהר גרויסען גייסט, אבער איהר שוואכער קערפער האט עס נישט געקאנט אויסהאלטען.

און איצט, מיט געבוירענע קעפ און טיפע טרויער אין אונזערע הערצער, ביי דיין פרישען קבר, זייערע שוועסטער מיטגלידען, שווערען מיר פארטצווענען דעם קאמף פאר דער פארניכטונג פון דער היינטיגער פארפלוכטער אדרונג, וואו אזעלכע גומע נשמות ווי ריינע, האבען קיין געליכקייט נישט צו עקזיסטירען. דעם בעסטען רעקאמאל וואס מיר קאנען דיר שטעלען, זייערע שוועסטער, איז אויספילען דעם פלאץ וועלכען די האט פארנומען אין קאמף פאר דער באפריי-אונג פונ'ם ארבייטער קלאס, און דאס וועלען מיר פארבינדען טאן!

7. היימאן, מען. לאקאל 9.

אינסטאליישאן ביי לאקאל 82

לעצטען דאנערשטאג, דעם 4טען יאן. האט לאקאל 82 געהאט אינסטאליישאן פאר דער נייער עקו. באארד. די בא-אמטע פון לאקאל זיינען ווי פאלגט:

פרעזידענט פון לאקאל—מ. גרייפער; טשערמאן פון דער עקו. באארד—י. גראף; ווייס-טשערמאן—ס. ראשינ; סקי; רעקארדינג סעק. —מ. מאלין; די נייע דזשאב באארד רעלעוואנטע זיי-נען: י. גראף, ס. ראשינסקי, י. פינגער, ל. סטיון, ג. סאמאן. די עקזעקוטיוו באארד מעמבערס זיינען די אויבענדער-מאנטע און צו זיי נאך 8 מעמבערס ווי פאלגט: מ. בארנדינגער, ס. בארנשטיין, ס. טישקאפסקי, ס. לעווין, ה. נאדלער, מ. פיין, ז. קאהן און ס. ראזענבערג. אלס סעקרעטערישער איז ווידער ערוועהלט געווארען ב. מ. י. אשפוי.

פרעזענטירען דער טשעררייד.

מיר, די ארבייטער פון דער דרעס-פירמע שיינער און סמיטה, 165 וועסט 26סטע סטריט, דריקען אויס אונזער דאנק בארייט צו בעטי רובענפער, אונזער טשעררייד, פאר איהר גוטע און אויפ-ריכטיגע ארבייט פאר'ן שאפ.

אלס אנערקענונג און אנדענקונג הא-בען מיר איהר פרעזענטירט מיט א ווערטפולע שנירעל פערל און מיר וויי-נען איהר עס צו טראגען געווענערהייט. די קאמיטעט פון שאפ.

ביים לעצטען מיטגלידען פון ליידיס ברענטש זיינען די פאלגענדע שוועסטער, איילע פאשט, טילי ריטער, איילע קראוס, בעטי טאמער און מיני לאפנינסקי בא-אויפטראנט געווארען אויסצורדיקען דעם טרויער און וועהמאנג וואס מיר, די שוועס-טער פון ברענטש, פיהלען פאר דעם פרייעיטיגען טויט פון שוועסטער ראז מיטגלידען. מיר האבען געליבט מינא-ווייזען, נישט אזוי ווי א יוניאן-שוועסטער, נאך אזוי און נאך מעהר ווי א לייבליכע שוועסטער. זי איז געווען צו אונז אזוי ווי א לייבליכע, הארציגע און געטרייע משפחה.

ניטא קיין ווערטער אויסצורדיקען אונזער צער, וואלען מיר געווען קינסט-לעך, וואלען מיר פיליכט געפונען די פאסיגע ווערטער, און אפער נישט. ווא-רעם, איז דען מעגליך צו געבען אויסדרוק צו אונזער טרויער ווען דאס הארץ איז פארקלעמט און פון די אויגען פליסען טרעהערן? ווי קאן דער מה אויסטראכ-טען פאסיגע ווערטער? ווען מען פיהלט אזוי, דאן קאן מען נישט ריידען, דאן נעמט אפ דער לשון.

מיט מיטגלידען איז געבאקען געווארען מיט 27 יאהר צוריק אין מאי, א קליין שטערטעל אין מינסקער גובערניע, ווען זי איז געווען נאך א קינד, קיין 13 יאהר נישט אלט, איז איהר פאטער געשטארבען און זי האט געמוזט ארבייטען צו ערנהע-רען זיך און איהר מוטער. און כאטש זי האט באדארפט ארבייטען שווער און ביטער פאר דאס שטיקעל ברויט, האט איהר גייסט נישט גערוט. נאך דאן, אלס 13 יאהרונג קינד, האט זי שוין באגרי-פען, אז דער צארום איז אן אומגליק פאר דער מענשהייט. זי ווערט א טע-טיגער מיטגליד פון "בונד". אין יאהר 1907 איז זי געקומען קיין אמעריקא און איז גלייך געווארען א מיטגליד אין לאקאל 9. דאן איז די יוניאן נישט געווען דאס וואס היינט. פון די טויזענטער וועלכע האבען דאן געארבייט ביי קלאוס האבען נאך עטליכע הונדערט באלאנגט צו דער יוניאן. ווענען האבען א קאנטראל אי-בער די שפעט איז קיין רייד נישט געווען. ווענען דעם האבען דאן געטרוימט אייני-גע אידעאליסטען צווישען יונילכע עס האט זיך אויך געפונען שוועסטער מינא-ווייזע.

אינ'ם באריהמטען גענעראל סטרייק פון 1910, דער סטרייק וועלכער האט געגעבען די קלאוסמאכער א יוניאן און האט אפגעשאפט די סיסטעם פון סווע-טינג, עקספלאטאציע און אונטערדריי-קונג, וועלכע האט נישט געהאט קיין גליי-כען צו זיך אין דער גאנצער וועלט, איז דויען סטרייק האט שוועסטער מיטגליד-גענומען א טיכטיגע איינטייל.

גלייך נאכ'ן סטרייק, פלענען די ברודער מיטגלידער פון לאקאל זיך אזוי אויפפיהרען ביי די סעקשאן מיטגלידען, אז די פרויען פלענען נישט קאנען צוזאמען מיט זיי מיטען. זי עטליכע וועלכע פלע-גען קומען האבען קיין מאל נישט געקאנט קומען צום ווארט; די שניידער זיינען דאן נישט געווען איינגעליגענט גענוג צו רעספעקטירען א מיינונג פון א שוועס-טער. ביי זי איז נאך אויסגעקומען קא-מיט צו זעהן א פרוי אויף דער פלאט פארמע. ווי קומט א פרוי צו נעמען א ווארט ביי א מיטגליד? ... דערצו דארף מען נאך האבען אין זייען, אז דאן האט מען געארבייט פון שטיק. די מענער פלענען מאכען די פרייזען מיט'ן באס, און געוועהנליך, פלענען די מירלאך ארביי-טען ביי די מענער און נישט דירעקט פונ'ם באס. און עס איז אויסגעקומען אז איין יוניאן מאן האט עקספלאטירט דעם צווייטען. די מירלאך האבען בא-לאנגט צו דער יוניאן, אבער קיין שוץ פון דער יוניאן האבען זיי נישט געהאט. זיי פלענען ארבייטען שווער און ביטער און וויפיל די שניידער האבען געוואלט האט מען זיי געגעבען. נאטירליך, הא-בען די שניידער נישט געהאט דעם פולען בענעפיט פון דער עקספלאטאציע. די באלעבאטס האבען געוואוסט וויפיל די שניידער פלענען צאהלען די מירלאך אין זיי האבען זיי געגעבען אזעלכע פרייזען, אז ס'איז נישט געווען פאר זיך און נישט פאר די מירלאך.

שוועסטער מיטגלידען האט גלייך א-נעפאנגען א קאמף געגען דעם. זי האט מיט דער הילף פון נאך עטליכע מירלאך גענומען ארגאניזירען די פרויען פון טרייד און האט געפארט אן זיי וואלען ארבייטען דירעקט פאר די באלעבאטס, און זיי וואלען קיינען דויעלכע ווידערשט-ווי די מענער ארבייטער פונ'ם טרייד. זי האט פארשטאנען, אז כדי צו האבען דעם נויטיגען איינפלוס אויף דער יו-ניאן, יאז מען וואל זיך רעכענען מיט זייערע פארענונגען איז נויטיג, אז די פרויען וואלען האבען א באזונדערען

מיטינג פון דזשיאנט באארד פון דער קלאקמאכער יוניא

די פירמע האט דאס רעכט אליין צו בא- שטימען, וועלכע ארבייטער זאלען פאר- לאזן דעם שאפ, און די יוניאן און די ארבייטער זאלען אין דעם נאך נישט האבען וואס צו זאגן, פרעגן, שלעזיגער האט נישט שיקט וועגן דעם צו דער, "פראטעסטאן" א שארפן בריוו, ערקלערענדיג, דאס אזא ענטשיידונג און אזא האנדלונג אין געזען דעם גייסט פון אנרימענט צווישען דער יוניאן און דער אסס'ן, און אויב די אסס'ן זאל אויף דעם דורכאויס בא- שטען, מיינט עס, אז זי וויל שוין ווידער ברעכען דעם אנרימענט מיט דער יוניאן. בעת מיר געהען צום דרום מיט דער צייטונג לאזט מען אונז וויסען פון דזשיאנט באארד אפיס פון דער קלאק- מאכער יוניאן, דאס די קייס אין געסע- טעלט געווארען צווישען די פארטרעטער פון דער יוניאן און דער אסס'ן און דער סכסוך אין פאראיבער, דאס צייגט, אלץ, נאך אכאל, ווי די קלאקמאכער יוניאן צוזאמען מיט אונזער אינטערנע- שאנאל שטעהען אויף דער וואך, צו זעהן, אז די אינטערעסען פון די ארבייטער אין די שפער זאלען אפגעהיט ווערען.

קלאקמאכער יוניאן געהאט א שטארקע שטערונג אין א רע- ארגאניזשאן קייס.
(שלוס פון זייט 1)
דעם פאל אבער, האט דער, "אימפארטיא- שער", טשערמאן זיך גענומען דאס רעכט אויך צו שפילען, אז די פירמע קאן אליין באשליסען, וועלכע ארבייטער זי וויל האבען און וועלכע זאלען פארלאזן דעם שאפ, אין דעם און פארוויי- קעלט א פרינציפעלע פראגע און די יוניאן האט גענומן א שטארקע שטערונג געגען דער ענטשיידונג פון דעם אומפאר- טיילישען טשערמאן.
געוועהנליך, מוזען ביידע צדדים א- נעהמען די ענטשיידונג פון דעם אומ- פארטיילישען טשערמאן פון, "טרייעל באארד", אין דעם פאל אבער, האט די יוניאן די ענטשיידונג נישט געוואלט א- נעהמען, אויס'ן גרויז, דאס דער אומפאר- טיילישער טשערמאן אין דער קייס האט נישט געהאט קיין רעכט צו ענטשיידען דאס

באארד אין דירעקטאט פארקויפט האמיטעס:
א האמיטע פון די ארבייטער פון דער הארמאן קראפ האט פון ניו דזשיאנז אי- נא פארמירען דאס זייער פירמע פארלאנגט אז די ארבייטער זאלען רעדוצירען זייערע ווייזשעס, די האמיטע ערקלערט וויי- טער, אז די פירמא מאכט אלע פארבא- טונגען פאר א סטריק אין איהר שאפ, די האמיטע פארלאנגט צו ערקלערען דער פירמע א סטריק ווען זי וועט דורכאויס באשטען אויף א רעאקשאן אין די וויי- זשעס.
דער פארלאנג פון דער האמיטע ווערט נישט געקייט.
א האמיטע פון די ארבייטער פון ישראל און פרענקעל פארלאנגט, אז דער אפיס וואס פאר זיי פארדערט צו געבען א קא- נא וואכען ארבייט, די האמיטע ערקלערט, אז די רעזעטע עטליכע סעזאנען האבען זיי קיין רעכט נישט געמאכט, דערום ווייזען זיי גענומען צו פארלאנגען די אוי- בענדערמאנטע פארדערונג.
דער פארלאנג ווערט איבערגעגעבען צום אפיס.
א האמיטע פון די ארבייטער פון דער "פיט בעסט" אינפארמירען אז זייער פיר- מע אין זיי צופרידען צו געבען א קא- נאקט פאר 40 וואכען ארבייט, ווען די ארבייטער וועלען רעדוצירען זייערע וויי- זשעס.
ברודער סלוצקי, וועלכער קאנטראלירט דעם שאפ, ערקלערט, אז דער שאפ האט רעזעטען יאחר געארבייט 43 וואכען און א רעדאקשאן, ברודער סלוצקי ערקלערט ווייטער, אז ער האט דעם פארלאנג נישט געוואלט באווייזען און דער צושטימונג פון דער באארד און דירעקטאט.
דער פארלאנג פון דער האמיטע ווערט ארויס א דיסקאסיע, נאך דעם ווי פילע מיינונגען ווערען אויסגעדרוקט, ווערט די קייס איבערגעשיקט צום אפיס.
צושריפטען:
דער צושריפט פון לאקאל 35, אין וועלכען די פרעסערס יוניאן פארלאנגט, אז די דזשיאנט באארד זאל צוריק ציהען איהר שטיצע פון דער, "פרייע ארבייטער שטיצע", די צייטונג וועלכע האט זיך גע- מאכט איהר אויפגאבע צו אטאקירען לא- קאל 35 ביי יעדער געלענעהייט, ווערט דיסקוטירט, אין עס ווערט באשלאסען, אז דער סעקרעטער זאל שיקען א פראטעסט צו דער אויבענדערמאנטער צייטונג, פרא- טעסטירענדיג געגען דער האנדלונג בעצוג דעם אויבענדערמאנטען לאקאל.
לאקאל 28 פארלאנגט אז דער אפיס זאל זעהן דאס די פירמע ליפיקן און בר- ליג זאלען נאכקומען איהר פארשפערע- און אנשטעלען אן עקזאמינער.
די פראגע ווערט איבערגעגעבען צום דזשיאנטאל מענעזשער און דעם אפיס.
ברודער קאפלאוויטש באשרייבעט ווע- גען די אויסגאבע אין דעם לעצטען סטא- פעדזש און ערקלערט, אז דער סטאפעדזש האט געקאסט דער יוניאן 295,658.72 דאלאר.
ברודער קאפלאוויטש באשרייבעט אויך, אז אין דעם לעצטען סטאפעדזש איז אויך גער פון אונזערע מעמבערס געשטאכען געווארען פון א מאנופעסטורער אין ברוקלין און לויט ווי דאקטוירים באהויפ- טען וועט דער ברודער אזוי שנעל נישט קענען ארבייטען. ברודער קאפלאוויטש גלויבט, אז די יוניאן איז פארפליכטעט עפעס צו טאן פאר דעם ברודער.
די פראגע ווערט איבערגעשיקט צו דער פינאנץ קאמיטע.
מיט דעם ווערט דער מיטינג געשלא- סען.
7. לאנגער, סעקרעטער.

שבת, דעם 12טען יאנואר, 1928
טשערמאן פרייטאג איז געשטארבען ברודער פאנטע רעזאטע, דער איטאליענישער ביי- נעם איינזענט פון דעם בריטישער אפיס.
די רעזענטאטע און די אנוועזענער שטעלען זיך אויף און עס ווערט באשרי- פט צו זעהן צו דעם פינעראל ברוימען און א האמיטע באשטענענדיג פון די ברי- דער באריכטאנ, טשיארטיארא, פיציאנע און האטאני.
סעקרעטער לאנגער העט פאר די הרעזענטאטע פון די רעזענטאטע פאר דעם דזשיאנט באארד פאר דעם יאחר 1923:
לאקאל 1. א. נאכדאן, מ. נאכדאן, מ. קופער, ל. הארדוויטש און ב. ראזענ- טאל.
לאקאל 2. מ. ווערטוויטער, מ. פיטערס, ו. שמעטערער, דזשי. שובי- מאן און נ. אבראמאווויטש.
לאקאל 3. א. וויזל, ל. קויפמאן, נ. קויפמאן, מ. מילער און מ. פוירל- יאן.
לאקאל 4. — — — — — פעהען, ה. ואסי- לאווסקי, ה. פארער, ה. שיימאן און נ. פישער.
לאקאל 5. מ. ברעס, א. נאכד- שטיין, מ. קויפמאן, מ. פאראס און נ. סאקשטיין.
לאקאל 6. — — — — — דזשי. סטאנהעוויטש, מ. לעוונעוואל, א. נאכדאן, א. בעלמאן, און מ. מאשקאוויטש.
לאקאל 7. — — — — — א. ארטש און א. קאפ- לאן.
לאקאל 8. — — — — — פ. פינאנצאטא, ה. גרינבערג, מ. בארנאריס, ה. בערמאן און ע. עסקין.
לאקאל 9. — — — — — ה. לאנגער, ה. ווייס- מאן, ה. ראטשטיין, ה. בארענשטיין און פ. לעוין.
לאקאל 10. — — — — — מ. ריטצי און ה. דער- פייער.
לאקאל 11. — — — — — ע. מאליסאני, ו. פא- טאני, ה. טשיארטיארא, דזשי. פיציאני און פ. פיוא.
לאקאל 12. — — — — — א. ברוק, מ. קויפ- מ. שיימאן, מ. בורג און נ. אברעשטיין.
לאקאל 13. — — — — — מ. ראשינסקי, נ. סא- קאן, ה. שטיין, דזשי. סינגער און נ. גראף- ראשען-פאליש בר. — — — — — מ. ווייטצעבא- וויטש און דזשי. ווייעריאנסקי.
ברודער א. באראף, דזשיאנטאל סעק- רעטער פון דער אינטערנעשאנאל געמיי- איבער דעם טשער און באגרייט די דער לעגאטע פון דעם דזשיאנט באארד פאר דעם יאחר 1923. ער ערקלערט די אויפ- גאבע פון די רעזענטאטע און ער האפט, אז איינזיגקייט וועט אין דעם דזשיאנט באארד הערשען, די ארויסגעהענדע דער לעגאטע רופט ער צו בלייבען לאיאל צו דער יוניאן.
עס ווערט פארגענומען וואהלען פאר דזשיאנטאל אפיסערס און די פאלגנדע ווערען ערוועהלט: ל. פינקאווסקי, טשער- מאן; דזשי. סטאנהעוויטש, ערשטער ווייס- טערמאן; ל. פעהען, צווייטער ווייס- טערמאן; ל. לאנגער, סעקרעטאר; פ. קאפלאוויטש, טרעזשורער; ה. פינבערג, דזשיאנטאל מענעזשער; ה. ווייסמאן, סארדזשענט עט ארמס.
די פאלגנדע מעמבערס ווערען ער- וועהלט צו די באארד און דירעקטאט: נאכדאן, ווערטוויטער, מילער, זאסלאו- וויטש, קויפמאן (11), סטאנהעוויטש, גרינ- בערג, לעוין, מאליסאני, סיפערס, רא- שינסקי.
די פאלגנדע מעמבערס ווערען ער- וועהלט צו דער גרויסע קאמיטע: קא- פער, שמעטערער, קאפמאן (9), פעהען, פאלאק, נאכדאן, הערמאן, ראטשטיין, הא- טאניא שיימאן, סאמאן.
די פאלגנדע מעמבערס ווערען ער- וועהלט צו דער שפיעלע קאמיטע: בעל- סאן, ווייסמאן, מארגוליעס, פארער, פי- טשערסקי, פיוא, נאכדאן.
די פאלגנדע מעמבערס ווערען ער- וועהלט צו דער פינאנצקאמיטע: ברעס, בארענשטיין און טשיארטיארא.
עס ווערט באשלאסען צו פרעזענטיר- רען דעם טשערמאן, די ווייסמאנעלייטע, דעם סארדזשענט עט ארמס און די מעמ- בערס פון דער פינאנץ קאמיטע.
ברודער שלעזינגער, פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל, פארערט אויף די לאקאלס אז זיי זאלען ארויסהעלפען די אומבאשעפטיגטע אין זייערע ארגאניזא- ציאנען.
ברודער שלעזינגער באגרייט אויך די נייע דזשיאנט באארד און די ווייטער- ערוועהלטע אפיסערס און ער וויינט אלע פון ערשטאל אין דער ווייטערדיגער א- ריי.

וועבענטליכער קאלענדאר

אינטערנעשאנאל ארבייטער אוניווערזיטעט, וואשינגטאן אייראוינג היי-סקול, אייראוינג פלייס און 16טע סטריט.

- שבת, דעם 13טען יאנואר.
1.30 בייטאג — "סאציאלע קרעפטען אין דער ליטעראטור". — דר. ת. לייאנס.
2.30 בייטאג — "לייבאר און טריידיוניאנז, טריידיוניאן פאליסיס און סאקטיק". — י. סאפאס, לעהרער.
זונטאג, דעם 14טען יאנואר.
10.30 אין דער פריה — "פסיכאלאגיע און צייט-פראגען". — א. פיטשעאנדלער.
11.30 — "פאליטישע און סאציאלע געשיכטע פון די פאראייניגטע שטאטען". — דר. ה. י. קארמאן.

אין די יוניטי סענטערס.

- מאנטאג, דעם 15טען יאנואר.
8.30 — ווייטמאכער יוניטי סענטער, פאבליק סקול 40, 320 איסט 2טע סט., רום 303. "די אינדוסטריעלע געשיכטע פון די פאראייניגטע שטאטען". דר. מאר- נארעט ריטשעלס, לערער.
בראנזוויל יוניטי סענטער. — פאבליק סקול 84, סטאן און גלענמאר עוועניו, רום 310. "די ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע און די טרייד יוניאן באוועגונג אין אמעריקא". מייס טערעזא וואלפסאן, לערער.
דינסטאג, דעם 16טען יאנואר.
8.30 אווענט — הארלעם יוניטי סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סט., לעבען 5טע עווי, רום 406: עקאנאמיס, סאלאן דעליאן, לעהרער.
8.30 אווענט — לאוער בראנס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 43, בראון פלייס און 135טע סט., רום 305: "עקאנאמיע און די ארבייטער-באוועגונג", סילוויא קאפאלער, לעהרער.
מיטוואך, דעם 17טען יאנואר.
8.30 אווענט — איסט סייד יוניטי סענטער, 4טע סט., לעבען 1טע עווי, רום 404: "מאדערנע עקאנאמישע אינסטיטוציאנען". א. ל. ווילבערט, לעהרער.
8.30 אווענט — בראנס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 61, קראטאנא פארק איסט און שארלאט סט., רום 501: "די אנטוויקלונג פון אינדוסטריע און טרייד יו- ניאנס אין אמעריקא", טערעזא וואלפסאן, לעהרער.
ווייטמאכער יוניטי סענטער. — פאב. סקול 40, אום 6 אוהר, פיזיקעל טריינינג, מייס לארעטא ריטער, אינסטראקטאר.
8.45 אווענט. — בראנס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 61, קראטאנא פארק איסט און שארלאט סט., רום 501: "די ענטוויקלונג פון אינדוסטריע און די טרייד- יוניאן באוועגונג אין אמעריקא", טערעזא וואלפסאן, לערער.
פרייטאג, דעם 19טען יאנואר.
8 אוהר אווענט: פאבליק סקול 150, קריסטאפער עווי, און דזשיעסאן סט., "סא- ציאלע פסיכאלאגיע". דר. מארגארעט דעניעלס, לערער.
וויליאמסבורג יוניטי סענטער — פאבליק סקול 147, בושוויק עווי, און מעסיבען סט., ברוקלין.
דייע קורסען וועלען פארטגעזעצט ווערען דורכ'ן סעזאן אין זעלבען פלאץ און אין דער זעלבער צייט. איינטריוט איז פריי פאר אונזערע מיטגלידער.
אויסער דעם ווערט געלערענט ענגליש פאר אנטאנער און, "אדווענסד" ענגליש אין אלע אונזערע יוניטי סענטערס, מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך אווענט, איינטריוט פריי פאר מיטגלידער פון אונזער אינטערנעשאנאל.

עקסטענשאן דיוויזשאן. — לעקטשורס אין אידיש.

- שבת, דעם 13טען יאנואר — אין די קלאב רום פון לאקאל 1, 1881 וואשינגטאן עווי, בראנס, אום 8 אוהר אווענט, פראפעסאר נאלאטעקי וועט לעקטשורען איבער "די ענטוויקלונג פון די סאציאלע און דעמאקראטישע אידעען".
שבת, 1 אוהר בייטאג — א לעקטשור ביי לאקאל 17, אין 44 2טע עוועניו, ל. לעד- רער וועט ריידען איבער: "פסיכאלאגיע".
שבת, 1 אוהר בייטאג, אין אפיס פון לאקאל 9. — מאקס לעוויין וועט לעקטשורען איבער: "די פראבלעמען פון דער איצטיגער ארבייטער באוועגונג".
זונטאג, דעם 14טען יאנואר — מאקס לעוויין וועט לעקטשורען איבער: "די עקא- נאמישע געביידע פון דעם איצטיגען סיסטעם", אין די קלאב רום פון לאקאל 1, 1581 וואשינגטאן עווי, בראנס.
מיטגלידער פון דער אינטערנעשאנאל וואס וואוינען אין די בראנס ווינען גע- לאדען צו קומען צו די לעקטשורס. עס מאכט נישט אויס צו וועלכען לאקאל זיי בא- לאנגען. אלע וויינען ווילקאמען.
דאנערשטאג, דעם 18טען יאנואר — א לעקטשור אין ענגליש, אין דער אינטער- ניישאנאל בילדינג, 3 וועסט 16טע סט. דר. וויליאם אנהורן וועט ריידען אי- בער: "פסיכאלאגישע אויסטייטשונגען פון דער סאציאלאגישער".
איינטריוט פריי פאר די מיטגלידער פון דער אינטערנעשאנאל.

אין דער פראווינץ.

- פרייטאג, דעם 12טען יאנואר. — א לעקטשור אין פילאדעלפיע, אויף אידיש, 1018 טשערי סטריט. יואל ענטין וועט לעקטשורען איבער: "דער נייער אידישער מענטש".
די מיטגלידער פון אלע אינטערנעשאנאל לאקאלס אין פילאדעלפיע ווינען גע- לאדען צו קומען צו דער לעקטשור.

קלאק אפערייטארס, מעמ- בערס פון לאקאל 1, אויפ- מערקזאם!

די עדיקאטשאנאל קאמיטע פון אונזער לאקאל אנאנסירט פאר דיעזע וואך די פאלגנדע לעקטשורס און דיסקוסיאנען אין אונזערע קלאב רום, 1581 וואשינג- טאן עוועניו, לעבען קלעמאנס פארקוויי, בראנס.
דעם פרייטאג אווענט, 8 אוהר, וועט בר. א. ראטענבערג איינלייטען א דיס- קוסיאן איבער דער טעמע, "וואס מיינט פריידענסען?"
דעם שבת אווענט, 8 אוהר, וועט פרא- פעסאר נ. א. נאלאטעקי לעקטשורען אי- בער דער טעמע, "די ענטוויקלונג פון די סאציאלע און דעמאקראטישע אידעען".
דעם זונטאג, 10.30 אוהר פריה, וועט מ. לעוויין געבען די 6טע לעקטשור אבער דער טעמע, "די עקאנאמיע פון דער היינ- טיגער געזעלשאפט".
מעמבערס פון לאקאל 1 און אויך פון אנדערע לאקאלס ווינען איינגעלאדען צו קומען צו דיעזע לעקטשורס און אנטווי- נעמען אין די דיסקוסיאנען.
עדיקאטשאנאל קאמיטע.
י. סטיינמאן, מ. נאכדאן און ל. ליי.

די וועלט איז וועלכער מיר לעבען

איבערזעצט פון ש. יאנאווסקי.

(א אינזעקטענדיגער מעדיע)

פון וועלט און קארל קאפער.

פון דער רעדאקציע.

מיט בשרייען ערקלערען מיר, דאס
מען האט אונז פארזעצט פארשטענען
דריקען "די וועלט איז וועלכער מיר
לעבען". מיר ווילן ברייטן דאס ווי
אונזערע, אז ער האט נישט דאס רעכט
אויף צו לעבן דריקען די וואך און מיר
זינען געוואונגען דאס אפצושטעלן.
אין דעם נומער ווערן פארענדיגט דער
ערשטער קאפ און דאס איבעריגע איז
אונז פארזעצט צו דריקען.

ערשטער קאפ. די שמעטערלינגע.

בארטקטערע:

א פאטורא (* איריז
א פאטורא קליט היא
פאטורא קליט
וויקטאר
אטאקאר

די סצענע: א שפראכענדיגער היי-
מעל-בלויזער פליש, פארשפרייט מיט
בלומען און מיט קישעלעך, שפיגלען.
א קליינער פיש, אויף וועלכען עס
שטעהט גלעזער, וועלכע שפילען מיט
שילדען קאלירען, פול מיט שילדען
קילעך געשטעקט — און שפראכעלעך.
וואסאבנד (רייבט זיך אויס די אוי-
גען און קוקט זיך ארום): אה, ווי ליבליך
און שעהן דאס איז בנאמנות, עס זעהט
אויס ווי דער גן עדן. קיין מאלער וואלט
נישט געקאנט אויסמאלען א שעהנער בילד!
און וואס פאר א זיסע געשמאקע ריחות!
(קלייטע פליהט שריין לעבענדיג.)
שטעקער נאך איהר.
אטאקאר: איך ליב דיר, קליי-
טע!

וואס גאט בונד: שמעטערלינגע,
אה, ווי שפילען זיך. איך וואלט נישט
וואלט א קוק טאן אויף זיי, ווען איך
וואלט נישט געווען אזוי... (ער שטויבט אפ
זיינע קליידער). אה, וואלט זיי שפרינגען,
טאנצען. איך וועל זיך אוועקלענען. (ער
מאכט צווייטע צווישן די קישענס). איך
וועל, און אויב מיר וועלען עס נישט גלייך
בען, וועלען מיר צומאכען אונזערע אוי-
גען און איינדרעמלען. (ער לעבט זיך).
אטאקאר.

פאטורא קליט (קומט אן): וואו איז
איריז? איך האב איהר געזעהן שליס-
נענדיג דעם ריח פון די בלומען. איריז!
איריז! ווען איך וואלט לכל הפחות גע-
קאנט געפינען א גראם צו דיין נאמען.
(זעהט זיך שוועק צווישן די קישענס).
"שעהנע איריז, וועלכע ווי פייער ריין
איז". ניין, עפעס אנדערעס: "א דיר-
מאכט-פאנצער מיין געליבטער'ס קלייד
איז, מיט ענגעל-שטארקייט האסט מיר
אנגעפילט, איריז, איריז, איריז". דאס
איז, דאכט זיך, נישט שלעכט. אבער וואו
איז איריז? ווי קען זי אימער זיין מיט
אט יענעם בחור וויקטאר? אה, נאט!
אויף דינע ליבען געמליכע ווערט נישט
אפט, איריז, ביסער דיין ליבע-שטיי-
כעל, ווען דיין צער ביסער איז. איך
וועל מאכען אן עלעניע פון דעם אין ריכ-
טיגע אלעקסאנדרינע, ווען זי וואלט מיר
אפגארען. אה, עס איז שוין אזוי דער
גורל פון א פאטע צו ליידען. (געלעכטער
הינטער דער סצענע).

פאטורא קליט: דאס איז איריז. (היי-
טען, ביי דער היינט, א בילד פון אוי-
רעלען דעם, האלט ער דעם קאפ אין זיינע
הענד. איריז קומט שריין. וויקטאר נאך
איהר).
איריז: ביזטו עס דאָרט, פער-
ליקס, גאנץ אליין? און אזוי אינטערע-
סאנט-אוממעניג?
פאטורא קליט: (אומדריקענדיג זיך):
דו, איריז? אה, איך האב זיך נישט פאָר-
געשטעלט —
איריז: ווארום שפילסטו נישט

(*) אזוי רופט מען די אינזעקטען פון
א געוויסען פון. די דאָזיגע שעהנע שמער-
טערלינגען זיינען באקאנט דורך זייערע
שפראכענדיקע קאלירען. איריז געהערט צו
דעם דאָזיגען שפראכענדיגן מיט שמעטערלינגע.
און איז איינע פון די שעהנסטע, אזוי, דאס
מען רופט איהר די קעניגין. איהרע פליג-
לען זיינען דונקעל, אבער זיי ווערען אפט
פארשטעלט אין א פארשטעלונג קאליר.
זי איז אויך באקאנט אונטער דעם נאמען
דער הויך-פליהער, ווייל זי האט נישט גע-
וואוינטהייט צו פליהען זעהר הייז.

איריז:

פאטורא קליט: דאס איז איריז, דו דארפט
פון מיר נישט לאכען. איך האב געהאט
שרעקליכע ערפארהונגען, אבער נאך איין
מיין פאנטאזיע. שוידערליכע ענטווישונג
גען, ליבעס אהן א צאָהל, אבער נאך אין
מינע חלומות. חלומות — דאס איז
דעם פאטע'ס לעבען. איך קען אלע
פרויען, האב אבער קיין איינציגע נישט
געקאנט. עהרען וואָרט, איריז.
איריז: (אנשפראכענדיג זיך אויפ'ן
עלענדיגען): טו וואָרום אָנסטו, אז די
פרויען האָבען דיר שוין דערעסען?
פאטורא קליט: אה, איריז, יעדער
מאכט צו נאָרניט די זאך, וואָס ער ליבט
אם מעהרסטען.
איריז: ברונעטקעס?
פאטורא קליט: ניין, חלומות, איי-
ביגע חלומות.
איריז: "דער חלום וואָל נישט
צושטערט ווערען". דו האָסט אזעלכע
ליידענשאפטליכע אויגען, דו ביסט אזא
גרויסער טאלאנט, פעליקס. (פאלט ווי-
דער אויף די קישענס). פון וואָס טראכט
סטו איצט, פעליקס?
פאטורא קליט: פון דיר. די פרוי
איז א רעטעניש.
איריז: טו ליין דעם רעטעניש.
אבער טו עס צערטליך, איך בעט דיר,
פעליקס.

פאטורא קליט: איך קען נישט ארײַן
קוקען אין די טיפיקייט פון דינע אויגען.
איריז: דאן הויב אָן פון ער-
גען אנדערש.
פאטורא קליט: איך... איריז...
וויקטאר...
איריז: פעליקס, איך בין אין
אזא מאָדנער שטימונג היינט... ווי
שלעכט דאָס איז צו זיין א פרוי. היינט
וואָלט איך געוואלט זיין א מאן, צו זינען,
צו פארפיהרען, צו אומארמען... פעליקס,
איך וואָלט געווען אזא שרעקליך-ליידענ-
שאפטליכער מאן... איך וואָלט געמאכט
יעדע פרוי ווילד, משוגע... וואָס פאר א
שאַד, דאָס דו ביסט נישט קיין מיידעל.
לאָמיר מאכען אן אָנשטעל, וואָלען מיר,
דו וועסט זיין איריז, און איך וועל זיין
דיין פעליקס.

פאטורא קליט: ניין, עס איז זעהר
רייזאָליש צו זיין פעליקס. דאָס מיינט
ווינשען, ווינשען עטוואָס...
איריז: (און א פאר'האַלש'טען קול):
אה, פעליקס, אלעס —
פאטורא קליט: עס איז דאָ עטוואָס
גרעסערעס, ווי צו פארלאנגען אלעס.
איריז: און דאָס איז?
פאטורא קליט: צו פארלאנגען עס-
וואָס אונטערליכעס.

איריז: (ענטווישט): דו ביסט
גערעכט, אָרימער פעליקס. (שטעלט זיך
אויף). וואָרום זאָמט זיך וויקטאר אזוי
לאַנג? וואָלט דיר נישט געאַרט, איך וואָל
איהר רופען?
פאטורא קליט: (אויפ'שפרינגענדיג):
איריז, מיט וואָס האָב איך דיר באַלוי-
בונט? אה, האָב איך געזאָגט צופיל?
איריז: (אומדריקענדיג זיך אין
פראַנס פון שפיגעל): אה, ניין. איך
וואָלט עס נישט גערופען צופיל.
פאטורא קליט: צו ווינשען דאָס
אונדערגרייכבאַרע, איך בין געווען משוגע
צו זאָגען דאָס דיר.

איריז: אָדער, וועניגסטענס,
נישט זעהר העפליך. וויקטאר, דו ווייסט,
עס איז שרעקליך די מיה, וואָס איך
פארווענד אויף דיר. ווען מיר זיינען
אין דער געזעלשאַפט פון דאָמען, מוזען
מיר זיך נישט אויפפיהרען אזוי ווי מיר
וואָלטען גענוסען נאָך א זאך, וואָס איז
דאָרט נישטאָ.

פאטורא קליט: דאָס אונדערגרייכ-
באַרע איז דאָרט יעדעס.
איריז: (אומקוקענדיג זיך) א
וואָו?
פאטורא קליט: (אנשווינדענדיג אויפ'ן
שפיגעל): דיין בילד, איריז.
האָסטו זיך פארליבט אין מיין בילד?
(אויסשטרעקענדיג די הענד צום שפיגעל).
זעה, מיין בילד האָט דיר געהערט. נעהם
איהם ארום מיט דינע אָרעמס, קוש
איהם. שנעל!

פאטורא קליט: עס איז אזוי צו-
גענליך, ווי דו.
איריז: איך בין נישט צוגענליך
ליף? דו קענסט צו מיר נישט צומענען
נאָהענע? פון וואָנען ווייסטו עס?
פאטורא קליט: ווען איך וואָלט עס
נישט געוואוסט, וואָלט איך דיר נישט
ליבט.

איריז: וואָס פאר א שאַד,
וואָס איך בין אזוי נישט צוגענליך.
פאטורא קליט: אַד, איריז, עס איז

פאטורא קליט: איך קען נאך
סמייען דיר צו קושען?
איריז: קום, קום. איהר מע-
נער זיינט פעהיג אויף אלעס. פעליקס,
בויג זיך צו צו מיר. צו וועמען האָסטו
געשריבען דאָס ליד? צו קליטהיע?
פאטורא קליט: ניין, איך פארזיכער
דיר.

איריז: צו וועמען פאָרט?
פאטורא קליט: צו קיינעם נישט.
עהרען וואָרט, צו קיינעם נישט. אָדער
ריכטיגער, צו אלע פרויען אין דער וועלט.
איריז: (אנשפראכענדיג זיך אויף
איהר עלענדיגען): האָסטו פארפאָר-
וואָס רופסטו עס?
פאטורא קליט: איך שווער דיר —
איריז: (פאלענדיג אויף די קי-
שענס): פעליקס, דו ביסט א שרעקלי-
כער פארפיהרער. זאָג מיר, ווער איז
געווען דיין געליבטע?

פאטורא קליט: איריז, דו וועסט עס
קיינעם נישט דערצעהלען, וויקטאר קיי-
נעם נישט?

דריקען: אזוי פיל ביינאך זיינען
דאָרט.
פאטורא קליט: (אויפ'שפרינגענדיג): דו
ווייסט, איריז, דאָס... דאָס איז אינטערע-
סירען מיר נישט.
איריז: אה, אָרימער זונג! וואָר-
דום נישט?
וויקטאר: נאָך נישט?

פאטורא קליט: ניין, נישט מעהר.
איריז: (אומקוקענדיג זיך צוויי-
שען די קישענס): הערסט עס, וויקטאר?
און ער זאָגט עס נאָך מיר גלייך אין
פנים אריין! קום אהער, דו אונזער-
מענש. זען זיך דאָ. נעהענטער. נאָך
געהענטער. זאָג מיר, טייעריגקע, איי-
טערעסירען דיר שוין נישט מעהר די
פרויען?

פאטורא קליט: איך בין מיר פון זיי.
איריז: (מיט א גרויסען זיפן):
אה, איהר מענער, וואָס פאר א ציניקער
איהר זיינט. איהר האָט נאך אייער פאר-
געניגען, אזוי פיל פארגעניגען, וויפיל
איהר קענט געניסען, און דאן זאָגט איהר
אלע: "איך בין מיר פון זיי". ווי
שרעקליך דאָס איז צו זיין א פרוי!
וויקטאר: וואָרום?

איריז: מיר ווערען קיינמאל
נישט מיר. וואָס פאר א סאָרט פארנאָג-
גענהייט איז דינע, טייערער פעליקס?
ווען האָסטו געליבט דאָס ערשטע מאל?
פאטורא קליט: איך געדענק שוין
נישט. דאָס איז שוין אזוי לאַנג צוריק.
און אפילו דאן איז עס נישט געווען דאָס
ערשטע מאל. איך בין געווען א חדר-
אינגעל.

וויקטאר: אה, דו ביסט נאָך
דאן געווען דער ווערימער (קעמערפילאָר),
פון וועלכען דו ביסט ערשט געוואָרען א
שמעטערלינג? א גרינער ווערימער, וואָס
שלינגט די בלעטלאך.
איריז: פעליקס, איז זי געווען
א ברונעטקע? איז זי געווען שעהן?
פאטורא קליט: שעהן, ווי דער טאָג,
ווי דער הימעל-בלוי, ווי —
איריז: ווי וואָס? שנעל!

פאטורא קליט: שעהן, ווי דו.
איריז: פעליקס, טייערסטער,
האָט זי דיר געליבט?
פאטורא קליט: איך ווייס נישט. איך
האָב קיינמאל נישט געדערט צו איהר.
איריז: גוטער נאָט, וואָס-זשע
האָסטו מיט איהר געמאָל?
פאטורא קליט: איך האָב געקוקט
אויף איהר פון דער ווייטענס.
וויקטאר: זיצענדיג אויף א
גרין בלעטעל.

פאטורא קליט: און געשריבען לי-
דער, ברייט, מיין ערשטען ראָמאַן.
וויקטאר: עס איז שרעקליך,
וויפיל בלעטער אזא ווערימער פאָר-
ברויכט!
איריז: דו ביזט באמת שוין
דערליך, וויקטאר. זעה, פעליקס' אוי-
גען זיינען פול מיט טרעהרען. איז עס
נישט שעהן?

וויקטאר: טרעהרען? אָבער...
פאטורא קליט: נישט אמת. נישט
קיין טרעהרען אין מינע אויגען, עהרען
וואָרט, נישט.
איריז: לאָמיר זעהן. קוק מיר
אריין אין די אויגען. שנעל.

וויקטאר: איינס, צוויי, דריי,
פיר — איך האָב געוואוסט, אז ער וועט
עס לענגער נישט אויסהאלטען.
איריז: (לעבענדיג): איצט זאָג
מיר, פעליקס, וואָס פאר אויגען איך
האָב.

פאטורא קליט: הימעל-בלויע.
איריז: דו ביסט זעהר פריינד-
ליך. דינע זיינען ברויגע. אה, אימיר-
צער האָט מיר געזאָגט, אז מיינע אויגען
זיינען גאלדענע. איך האָב נישט ליב קיין
בלויע אויגען. זיי זיינען אזוי קאלט,
אזוי אין נאָנצען אָהן ליידענשאפט. די
אָרימע קליטהיע האָט בלויע אויגען.
האָט זי נישט? גלייכסטו איהרע אויגען,
פעליקס?

פאטורא קליט: קליטהיע? איך ווייס
נישט. יע, זי האָט שעהנע אויגען.
איריז: געה שוין געה! זי
האָט אזעלכע דינע פיס. אה, איהר
פאָטעטן, ווי וועניג איר פארשטעהט זיך
אויף פרויען.

וויקטאר: האָסטו געלייענט
דאָס לעצטע ליד, וואָס פעליקס האָט
אָנגעשריבען? (ארויסגעהאנגענדיג א בוך
פון זיין קעשענע).
איריז: שנעל. לייען עס.
פאטורא קליט: ניין, איך וועל דיר
נישט לאָזען עס לייענען. (פרובירענדיג
זיך אויסשעלען). עס איז שלעכט, עס
איז אלט. איך בין שוין לאַנג אריבער-
געוואקסען אזעלכע ליידער.

פאטורא קליט: קליטהיע? איך ווייס
נישט. יע, זי האָט שעהנע אויגען.
איריז: געה שוין געה! זי
האָט אזעלכע דינע פיס. אה, איהר
פאָטעטן, ווי וועניג איר פארשטעהט זיך
אויף פרויען.

וויקטאר: האָסטו געלייענט
דאָס לעצטע ליד, וואָס פעליקס האָט
אָנגעשריבען? (ארויסגעהאנגענדיג א בוך
פון זיין קעשענע).
איריז: שנעל. לייען עס.
פאטורא קליט: ניין, איך וועל דיר
נישט לאָזען עס לייענען. (פרובירענדיג
זיך אויסשעלען). עס איז שלעכט, עס
איז אלט. איך בין שוין לאַנג אריבער-
געוואקסען אזעלכע ליידער.

פאטורא קליט: איריז, דו וועסט עס
קיינעם נישט דערצעהלען, וויקטאר קיי-
נעם נישט?

איריז: ניין.
פאטורא קליט: אלעס, איך האָב קיי-
נער נישט.
איריז: וואָס?
פאטורא קליט: נאָך נישט. עהרען
וואָרט.
איריז: אה, וואָס פאר א לי-
נען! צו וויפיל פרויען האָסטו דאָס
שוין געזאָגט, דו אינשולדיגער מלאך?
פעליקס, פעליקס, איך קען דיר דורך און
דורך. וואָס פאר א געפעהרליכער מענש
דו ביסט!

פאטורא קליט: איריז, דו דארפט
פון מיר נישט לאכען. איך האב געהאט
שרעקליכע ערפארהונגען, אבער נאך איין
מיין פאנטאזיע. שוידערליכע ענטווישונג
גען, ליבעס אהן א צאָהל, אבער נאך אין
מינע חלומות. חלומות — דאס איז
דעם פאטע'ס לעבען. איך קען אלע
פרויען, האב אבער קיין איינציגע נישט
געקאנט. עהרען וואָרט, איריז.
איריז: (אנשפראכענדיג זיך אויפ'ן
עלענדיגען): טו וואָרום אָנסטו, אז די
פרויען האָבען דיר שוין דערעסען?
פאטורא קליט: אה, איריז, יעדער
מאכט צו נאָרניט די זאך, וואָס ער ליבט
אם מעהרסטען.

איריז: ברונעטקעס?
פאטורא קליט: ניין, חלומות, איי-
ביגע חלומות.
איריז: "דער חלום וואָל נישט
צושטערט ווערען". דו האָסט אזעלכע
ליידענשאפטליכע אויגען, דו ביסט אזא
גרויסער טאלאנט, פעליקס. (פאלט ווי-
דער אויף די קישענס). פון וואָס טראכט
סטו איצט, פעליקס?
פאטורא קליט: פון דיר. די פרוי
איז א רעטעניש.

איריז: טו ליין דעם רעטעניש.
אבער טו עס צערטליך, איך בעט דיר,
פעליקס.
פאטורא קליט: איך קען נישט ארײַן
קוקען אין די טיפיקייט פון דינע אויגען.
איריז: דאן הויב אָן פון ער-
גען אנדערש.
פאטורא קליט: איך... איריז...
וויקטאר...
איריז: פעליקס, איך בין אין
אזא מאָדנער שטימונג היינט... ווי
שלעכט דאָס איז צו זיין א פרוי. היינט
וואָלט איך געוואלט זיין א מאן, צו זינען,
צו פארפיהרען, צו אומארמען... פעליקס,
איך וואָלט געווען אזא שרעקליך-ליידענ-
שאפטליכער מאן... איך וואָלט געמאכט
יעדע פרוי ווילד, משוגע... וואָס פאר א
שאַד, דאָס דו ביסט נישט קיין מיידעל.
לאָמיר מאכען אן אָנשטעל, וואָלען מיר,
דו וועסט זיין איריז, און איך וועל זיין
דיין פעליקס.

פאטורא קליט: ניין, עס איז זעהר
רייזאָליש צו זיין פעליקס. דאָס מיינט
ווינשען, ווינשען עטוואָס...
איריז: (און א פאר'האַלש'טען קול):
אה, פעליקס, אלעס —
פאטורא קליט: עס איז דאָ עטוואָס
גרעסערעס, ווי צו פארלאנגען אלעס.
איריז: און דאָס איז?
פאטורא קליט: צו פארלאנגען עס-
וואָס אונטערליכעס.

איריז: (ענטווישט): דו ביסט
גערעכט, אָרימער פעליקס. (שטעלט זיך
אויף). וואָרום זאָמט זיך וויקטאר אזוי
לאַנג? וואָלט דיר נישט געאַרט, איך וואָל
איהר רופען?
פאטורא קליט: (אויפ'שפרינגענדיג):
איריז, מיט וואָס האָב איך דיר באַלוי-
בונט? אה, האָב איך געזאָגט צופיל?
איריז: (אומדריקענדיג זיך אין
פראַנס פון שפיגעל): אה, ניין. איך
וואָלט עס נישט גערופען צופיל.
פאטורא קליט: צו ווינשען דאָס
אונדערגרייכבאַרע, איך בין געווען משוגע
צו זאָגען דאָס דיר.

איריז: אָדער, וועניגסטענס,
נישט זעהר העפליך. וויקטאר, דו ווייסט,
עס איז שרעקליך די מיה, וואָס איך
פארווענד אויף דיר. ווען מיר זיינען
אין דער געזעלשאַפט פון דאָמען, מוזען
מיר זיך נישט אויפפיהרען אזוי ווי מיר
וואָלטען גענוסען נאָך א זאך, וואָס איז
דאָרט נישטאָ.

פאטורא קליט: דאָס אונדערגרייכ-
באַרע איז דאָרט יעדעס.
איריז: (אומקוקענדיג זיך) א
וואָו?
פאטורא קליט: (אנשווינדענדיג אויפ'ן
שפיגעל): דיין בילד, איריז.
האָסטו זיך פארליבט אין מיין בילד?
(אויסשטרעקענדיג די הענד צום שפיגעל).
זעה, מיין בילד האָט דיר געהערט. נעהם
איהם ארום מיט דינע אָרעמס, קוש
איהם. שנעל!

פאטורא קליט: עס איז אזוי צו-
גענליך, ווי דו.
איריז: איך בין נישט צוגענליך
ליף? דו קענסט צו מיר נישט צומענען
נאָהענע? פון וואָנען ווייסטו עס?
פאטורא קליט: ווען איך וואָלט עס
נישט געוואוסט, וואָלט איך דיר נישט
ליבט.

איריז: וואָס פאר א שאַד,
וואָס איך בין אזוי נישט צוגענליך.
פאטורא קליט: אַד, איריז, עס איז

פאטורא קליט: איך קען נאך
סמייען דיר צו קושען?
איריז: קום, קום. איהר מע-
נער זיינט פעהיג אויף אלעס. פעליקס,
בויג זיך צו צו מיר. צו וועמען האָסטו
געשריבען דאָס ליד? צו קליטהיע?
פאטורא קליט: ניין, איך פארזיכער
דיר.

איריז: צו וועמען פאָרט?
פאטורא קליט: צו קיינעם נישט.
עהרען וואָרט, צו קיינעם נישט. אָדער
ריכטיגער, צו אלע פרויען אין דער וועלט.
איריז: (אנשפראכענדיג זיך אויף
איהר עלענדיגען): האָסטו פארפאָר-
וואָס רופסטו עס?
פאטורא קליט: איך שווער דיר —
איריז: (פאלענדיג אויף די קי-
שענס): פעליקס, דו ביסט א שרעקלי-
כער פארפיהרער. זאָג מיר, ווער איז
געווען דיין געליבטע?

פאטורא קליט: איריז, דו וועסט עס
קיינעם נישט דערצעהלען, וויקטאר קיי-
נעם נישט?

פאטורא קליט: איך קען נאך
סמייען דיר צו קושען?
איריז: קום, קום. איהר מע-
נער זיינט פעהיג אויף אלעס. פעליקס,
בויג זיך צו צו מיר. צו וועמען האָסטו
געשריבען דאָס ליד? צו קליטהיע?
פאטורא קליט: ניין, איך פארזיכער
דיר.

איריז: צו וועמען פאָרט?
פאטורא קליט: צו קיינעם נישט.
עהרען וואָרט, צו קיינעם נישט. אָדער
ריכטיגער, צו אלע פרויען אין דער וועלט.
איריז: (אנשפראכענדיג זיך אויף
איהר עלענדיגען): האָסטו פארפאָר-
וואָס רופסטו עס?
פאטורא קליט: איך שווער דיר —
איריז: (פאלענדיג אויף די קי-
שענס): פעליקס, דו ביסט א שרעקלי-
כער פארפיהרער. זאָג מיר, ווער איז
געווען דיין געליבטע?

פאטורא קליט: איריז, דו וועסט עס
קיינעם נישט דערצעהלען, וויקטאר קיי-
נעם נישט?

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.

B. SCHLESINGER, President.
A. BAROFF, Sec'y-Treas.

S. YANOVSKY, Editor.
ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.

Vol. V, No. 2. New York, Friday, January 12, 1923.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y.,
under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of
October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטאר'ס נאציאנאליזם

„פאליטיקס“ פון דער „פראטעסטיוו“

דער ברייף פון פרעזידענט שלעזינגער
צו מר. לאכמאן, ווייטערפערנעם פון
דער „קלאק סטאף“ און סקורט מאנופעקטור
שורערס פראטעסטיוו אסאסין“ בונד צו
דער ווייזש-אינטערנאציאנאלער קאמיטע, ניי-
טאנק ווייט צו און קיינע פירושטיג. ער
איז קלאר, ער געהט צום סטמע עסס פון
דער פראגע, און עס איז שווער איינצזען
ווען, ווי קען אן עהרליכער און דעמאקראטישער
דער מענטש נישט זיין פול און גאנץ איינ-
פארשטאנען מיט דער שטעלונג פון דער
יוניאן, און די איינציגע פראגע, וואס
איינער מוז זיך שטעלען, איבערלייגענע
דין פרעזידענט שלעזינגער'ס ברייף, און
וואס קענען האבען די מאנופעקטורערס
אין זייערע ווען ווי נעהמען אן אזא אומ-
מעגליכע, יע, מיר מענען עס זאגן, אזא
לעבערליכע שטעלונג?

דאס ערשטע, וואס וואס וואס זיך אין
די אויגען איז, וואס איז איצט האבען
נאך די פארשטעהער פון דער פראטעס-
טיוו נישט גענומען דעם נייטיגען מוט
ארויסצוקומען און זאגען, אז ווי שטענען
פול און גאנץ אויף דעם שטאנדפונקט
פון זייער פארטרעטער אין דער ווייזש-
קאמיטע, מר. באסט. יעדער איינער
פארשטעהט, אז מר. באסט דריקט אויס
טראוים די שטעלונג פון די מאנופעק-
טורערס, ווען נישט, וואלטען זיי דאך
איהם באלד צוריקגעצויגען און אויסער-
וועלטלעך און אנדערע אויף זיין פלאץ.
אבער דאך ארויסצוקומען מיט אן אסע-
נער ערפלערונג — דאס ווילען זיי נישט.
דערפון איז קלאר, אז ווי ברעכען דעם
אגרימענט און ווארט און אין נייסט.
אויף דעם זיינען ווי נאך גרויסע בעלגים,
אבער אזוי ווי זיי האבען שוין געהאט א
לעסאן פון שווער מין האנדלונג, טרייען זיי
אויסצומיידען צו ברעכען דעם אגרימענט
אסען; דאס איז, נאטירליך, זעהר אומ-
באשענעט און וויער זייט. די יוניאן
וועט זיי קיינמאל נישט ערלויבען זיך
ארויסצודרעהן פון זייערע פארמליכטונג
נען אויף שווער מין אופן. די יוניאן וועט
זיי צווינגען צו עפענען זייערע קארטען
און נישט שילען אן באהעלטעניש. פרע-
זידענט שלעזינגער'ס ברייף צווינגט זיי
ארויסצוקומען אין זייער ריכטיגער פארב.

דאס צווייטע, וואס איז אויפפא-
לענד פאר יעדע איינעם, איז, דאס די
„פראטעסטיוו“ וואס מיט אלע מיטלען
אויסצומיידען אן אונטערזוכונג און די
פעסטשטעלונג פון די פארדינסטען פון
די קלאקמאכער און וויפיל וואכען אין
יאהר זיי האבען שרייבט. די יוניאן
האט געטאן אלץ, וואס איז נאך מעגליך
געווען און איהר זייט, אז די אונטער-
זוכונג זאל זיך אנטפונגען נאך, ווי דער
אגרימענט איז געשלאסען געווארען. און
וואלט זיך עס געווענען אן דער יוניאן,
וואלט שוין די אונטערזוכונג לשגנ גע-
ווען אן אויסנעםאלדער פאקט, און די
פארדינסטען פון די קלאקמאכער, ווענען
וועלכע מען האט שוין פיל גערעדט, וואלט
סען נישט געווען איצט מעהר קיין סוד
פאר דער וועלט. מיר זאגען פאר דער
וועלט, ווייל סיי די קלאקמאכער און
סיי די מאנופעקטורער ווייסען, גאנץ
נוט, ווי גרויס איז דער אמת'ן עס זיינען
די ארבייטער-פארדינסטען פאר'ן משך פון
יאהר. אבער די גרויסע אויססיידענע וועלט
האט מען איינגעדערט, אז דער קלאק-
מאכער שרייבט שווער נאך פון זיין אר-
בייט. איז אס ווען דער רעזולטאט פון
דער אונטערזוכונג וואלט איצט באקאנט
געווארען, וואלט במילא געקומען א סוף
צו דער דאזיגער לעגענדע, וועלכע די
מאנופעקטורער האבען זיך אזוי בא-
מיט צו פארשפרייטען. אבער מר. באסט
מיט זיינע מאנדע און גאנץ אונזיניגע
אויסצייטונגען, אויף וועלכע דער אומ-
פארטייאישער טשערמאן, מר. העפנור,
האט אייגענע שפרייט שווער קלארע ליכט,
האט נישט דערלאזען נאך פון אפשאנג
אן די אונטערזוכונג זאל נעמאכט ווע-
רען. דער רעזולטאט איז, דאס מר. נאך
מען העפנור, אלס ערנסטער מענטש, האט
געמאכט רעזיגנירען פון שווער קאמיטע

קאמיטע. איז, דאכט זיך, די גלייכ-
סטע זאך וואלט געווען, כדי די אונטער-
זוכונג זאל דאך קענען געמאכט ווערען
געוויסענשאפט און אומגעשטערט, אז מר.
באסט צו עס זאל רעזיגנירען אדער צו
ריקגעצויגען ווערען. קומט אבער אזא
גלייכער פלאץ נאך נישט אין זינען פון אונ-
זערע מאנופעקטורער, און זיי ווילען א
נייעם אומפארטייאישען טשערמאן, אזוי
ווי עס וואלט געווען די שולד פון מר.
העפנור, וואס די קאמיטע האט ביי איצט
גארניט געטאן אין דער אנגעלעגנהייט,
פאר וועלכער זי איז אויסגעוועהלט גע-
ווארען.

אלץ, עס קאן נאך נישט זיין דער מינד-
סטער צווייטעל פאר קיינעם, אז די מא-
נופעקטורער ווילען נישט האבען די אונ-
טערזוכונג. אבער אזוי ווי די אונטער-
זוכונג איז א טייל פון דעם אגרימענט
צווישען דער „פראטעסטיוו“ און דער
„אינטערנעשאנאל“, מיינט עס, אז די
„פראטעסטיוו“ מיינט ברעכען דעם אג-
רימענט, און דאך וויל זי די וועלט איי-
נדרען, אז זי, איז נאך גאט די נשמה
שווארץ. דאס איז אבער זעהר נאריש
פון איהר זייט, ווייל דאס איז א סאָרט
פאליטיק, וואס קען קיינעם נישט אפגא-
רען.

עס קען זיין, אז וואס די מאנופעקט-
טורער פלאנענען, איז אזוי לאנג דרעהן
און קרוטשען, ביז דער יוניאן זאל ווערען
מיאום און מאום פאר אזעלכע שטיק,
און די יוניאן זאל מאכען א סוף צו דעם
אגרימענט. אין אנדערע ווערטער, די
מאנופעקטורער מיינען אזוי לאנג צו
שפילען די ראליע פון פראוואצירער,
פון אויפרייצער, ביז די יוניאן וועט
ארויס פון געדולד און זי וועט זיין די
ערשטע אפצוברעכען דעם אגרימענט
עפענטליך. האלטען מיר פאר נויטיג
מתנה צו זיין דא די מאנופעקטורער,
אז זיי מאכען א טעות, און נישט, ווייל
דער אגרימענט איז פאר דער יוניאן אזוי
לעבענסוויכטיג, יעדער קען פארשטעהן,
ווי שרעקליך אומאנגענעהם עס מוז זיין
פאר דער יוניאן צו האבען אן אגרימענט
מיט מענשען, וועלכע האבען לכתחילה
איהם קיינמאל נישט געמיינט צו האלטען;
און מיר מוזען זאגען, אז דער יוניאן
קריכט שוין טאקע ממש פון האלץ אזא
סאָרט אגרימענט. אבער דאך וועט זי
נישט טאן די מאנופעקטורער די גרויסע
טובה, און אפברעכען מיט זיי דעם אג-
רימענט. די יוניאן, ווי אומאנגענעהם
דאס מען איהר זיין, וועט האלטען די
מאנופעקטורער ביי זייער אגרימענט
אין ווארט און נייסט. און, אויב עס
וועט קומען צו אן אגרימענט-ברוך, וועט
עס מוזען קומען פון דער זייט פון דער
„פראטעסטיוו“. זי האט דאך שוין אזא
לאנגע ערפאהרונג אין אגרימענט-ברע-
כעריי, מר. וואס פאר א ווערדע האט
עס ביי איהר צו ברעכען נאך אן אג-
רימענט?

פון אלעם, וואס איז דא געזאגט גע-
ווארען, ווי אויך פון פילע אנדערע פאק-
טען, מעהר אדער וועניגער וויכטיגע,
וואס זיינען פארנעקומען אין דער לעצ-
טער צייט איז דער קלאק-אינדוסטריע
אין ניו יארק, פאר אונז קלאר, דאס
אויב די קלאק-מאנופעקטורער ווילען
נישט גלייך אנטעהמען א נייעם קורס, וואס
זאל זיין אין פולען איינקלאנג מיט דעם
בוכשטאב און נייסט פון לעצטען אגרי-
מענט, מען מען זיך ריכטען אויף גאנץ
לעבעדיגע צייטען. זאלען די מאנופעק-
טורערס אויף א מאמענט זיך נישט איי-
שמעסען קיין פויגלאך אין בוזים, אז
זיי וועלען קענען אויף דאס מיניסטע
קרויזען זייערע בעלימלאכות און די
יוניאן וועט זיך נישט צוריקגענען מאכען.
ניין, ווי אלע מאל, וועט די יוניאן מיט
איהר גאנצען כח באשיצען די אינטע-
רעסען פון איהר מעמבערשיפ גענען יע-
דע שרט פון פארנוואסלונג פון זייערע
רעכטע און זייערע אויסגעקעממעטע בא-
דינגונגען. אונטער אזעלכע אומשטענדען
זיינען דא קנאפע אויסזיכטען אויף פרי-
דען פאר דעם קומענדיגן יאָהר. די אר-
בייטער ווייסען עס, און זיי זיינען נישט

פארבארייטעט, ווי דאס איז אימער דער
פאל מיט דער קלאקמאכער יוניאן. וויי-
סען עס אבער און פארשטעהען עס אונ-
זערע מאנופעקטורער? וואלטען די מא-
נופעקטורער געקאנט עסוואס לערנען
פון דער פארנאנגענהייט, וואלטען זיי
דאך נישט געהאנדעלט אזוי אומפארנא-
נטליך. דער פאקט אבער איז, אז
אונזערע מאנופעקטורער זיינען שווער
נישט פעהיג צו לערנען עסוואס. און מיר
האבען שטארק מורא, אז אונזער התראה
צו זיי איז אין גאנצען אומזיסט. אבער
דאך האלטען מיר פאר נויטיג צו טאן
אונזער פליכט. דאס איז אויך געווען
דער זין פון פרעזידענט שלעזינגער'ס
ברייף צו מר. לאכמאן. דאס איז געווען
א ווארונג צו זיי, זיי זאלען זיך נעהמען
אין אכט, זיי זאלען איינזעהן, אויף וואס
פאר א גאנץ גלייכענען אייז זיי נעהען,
און אז אויב זיי וועלען בלייבען אלץ
איינגעשפארט צו נעהן אויף דעם דינעם
גלייכענען אייז, קענען זיי זיך גאנץ פון
אויסגלייכענען. די נעקסטע וואכען ווע-
לען אונז ווייזען, אויב די דאזיגע-וואר-
נונג האט געהאט אויף זיי איינגעדרייע-
כע ווירקונג. יעדענפאלס, וואס עס זאל
נישט קומען, די יוניאן וועט קיינמאל נישט
געכאפט ווערען דרעמלענדיג. זי איז
אויף דער וואך.

נאך א יאהר פרידען אין דער קלאק-
אינדוסטריע אין קלייולאנד.

די מאנופעקטורער אין קלייולאנד,
ווי עס זעהט אויס, האבען יעס נישט גע-
מיינט זעהר ערנסט, ווען זיי זיינען מיט
א פאך מאנאטען צוריק ארויסגעקומען
מיט זייער ערפלערונג, אז זיי ווילען נישט
מעהר האבען קיין אגרימענט מיט דער
יוניאן. און אפשר האבען זיי עס גע-
מיינט ערנסט, אבער זיי האבען זיך באלד
ארויסגעוועהן, אז עס איז שוין אביסעל
צורישפערט אפגעלאנגען א פארניכטונג-
מלחמה גענען דער יוניאן. זיכער הא-
בען זיי געמוזט איינזעהן, אז איצט, אויב
זיי ווילען בלייבען קלאק-מאנופעקטור-
ער, מוזען זיי אנערקענען דעם פאקט,
אז עס איז דא א קלאקמאכער-יוניאן אין
קלייולאנד, מיט וועלכע זיי מוזען זיך
רעכענען און וועלכע זיי קענען בשום
אופן נישט איינגארירען.

דאס אליין, אלץ, וואס די קלייולענ-
ער מאנופעקטורער האבען ווידער אן
אגרימענט מיט דער קלאקמאכער-יוניאן,
איז געווען פון דער העכסטער באדיי-
טונג פאר די קלאקמאכער. עס איז
איצט קלאר פאר אלע, אז די קלאקמאכ-
ער-יוניאן איז א מעכטיגער פאקטאָר
אין דעם לעבען פון דער קלאק-אינדוסט-
ריע אין קלייולאנד, און דאס די צייט,
ווען דער קלייולענער קלאק-מאנופעקט-
טורער האט געקאנט זיך ערלויבען איי-
נארירען די יוניאן, איז שוין אוועק און
וועט זיך שוין קיינמאל מעהר נישט צו-
ריקעהרען. די יוניאן איז איצט איינע
פון די וויכטיגסטע אינסטיטוציעס אין
קלייולאנד. נישט מעהר עפעס א „פרעמ-
דעם“ פלאנץ. אויב זי איז אמאל געווען
א פרעמדע פלאנץ, האט זי אבער געפון
נען דעם קלייולענער באדען פאר זעהר
ניסטיג, און זי האט דאָרט אָנגענומען
סימב, מעסטען וואָרעלען, און געדייחט
דאָרט אויסגעצייכענט.

פון נאך גרעסערער באדייטונג אבער
אין, וואס נישט נאך איז דער פאלסער אג-
רימענט באנייט געווארען, נאך עס זיי-
נען אין איהם געמאכט געווארען פילע
פארבעסערונגען צו גונסטען פון די אר-
בייטער, אויף וועלכע עס איז שוין אג-
געווען געווארען אין לעצטען נומער
„גערעכטיקייט“. נאטירליך, מיינען מיר
נישט דערמיט צו זאגען, דאס דער אגרי-
מענט לאזט גארניט ווייניג מעהר; אז
די ארבייטער האבען אלץ דערגרייכט, צו
וואס זיי זיינען בארעכטיגט. ניין, די
אונגלייכהייט פון באזיגונג, למשל, פאר
פרייען און מענער, כאטש זיי טוען די
זעלבע ארבייט, איז מוז אפגעשאפט ווע-
רען. אויך מוז אין אלגעמיין דער ווייזש
פון דעם קלייולענער ארבייטער געהע-
כערס ווערען, אזוי, אז ער זאל זיך קא-
נען פארמאכען אין זיינע ווייזשעס
מיט די קלאקמאכער פון אנדערע קלאק-
צעמטערס. מיר זיינען אויך נישט צופרי-
דען מיט די ארבייטס-מעטאָדען, וואס
זיינען אָנגענומען געווארען אין קליי-
ולאנד. אבער, דוים איז נישט אויפגעבוט
געווארען אין איין טאג. און אזוי קען
אויך נישט מיט אמאל געשאפען ווערען אן
אירעאלער אגרימענט, אין וועלכען עס
זאל נישט זיין נאך קיין פלאץ פאר פאר-
בעסערונגען. מיר זיינען אבער זיכער,
דאס פונקט ווי דער איצטיגער אגרימענט
איז נאך אין פילע פריים בעסער, ווי
זיין פארנענגער, אזוי וועט אויך דער ווי
מענער אגרימענט זיין בעסער, ווי דער,
וואס איז נאָרוואָס געשלאסען געווארען.

די זיכערהייט אונזערע קומט פון
אונזער איבערצייגונג אין דער מאכט
פון אונזער קלאקמאכער-יוניאן אין

קלייולאנד. וואָרעם, מען דארף זיך דאך
נישט נאָרען. דאָס, וואָס די קלייולענער
מאנופעקטורער האָבען חרטה געמאָנען
אויף זייער באַשלוס אָפצוברעכען דעם
אגרימענט מיט דער יוניאן, און דאָס,
וואָס זיי האָבען אין פילע הויזכטען
געמוזט נאָכגעבען די נייע פאַדערונגען
פון די ארבייטער, איז עס נישט מחמת זיי
זיינען וואוילע כענישען — כאַטש מיר
זאָגען נישט, אז זיי זיינען עס נישט —
נאָר מחמת זיי האָבען איינגעזעהן, אז
די ארבייטער זיינען פאַראייניגט און זיי-
נען ציל-באוואוסט, און זיינען באַרייט
צו קעמפּען פאַר זייער יוניאן און זיי-
ערע ארבייטער-רעכטע. דאָס איז די
אמת'ע אורזאכע פון דעם, וואָס מיר
האָבען אויסגעפירט פילעס, וואָס איז
געווען נויטיג, און נאָר אָהן אַ קאָמ-
אָד טאַקע דערפאַר מענען מיר זיין זי-
כער, דאָס מיט דער נאָך גרעסערער
פאַרשטאַרקונג פון דער יוניאן אין קליי-
ולאנד, מוזען די פאַרבעסערונגען אין זיי-
ערע ארבייטס-פאַרהעלטניסען, אין וויד-
זשעס און אין אנדערע פּרטים ווערען
אַלץ מעהר און מעהר.

פון גאנצען הארצען גראטולירען מיר
דאָרט אונזער קלייולענער קלאקמאכער
יוניאן, איהר גאנצע מעמבערשיפ, איהר
פעהיגע און ענערגישע פיהרערשאפט,
וועלכע עס קומט פיל קרעדיט פאר דעם
ווירדנען אופן, ווי זי האט אָנגעפירט
די פאַרהאַנדלונגען.

אויך גראטולירען מיר די קלייולענ-
ער קלאקמאנופעקטורער, וועלכע האָר
בען זיך ארומגעזעהן, איידער עס איז
געווען צושפערט, אז עס לוינט זיך נישט,
נישט פאר זיי און נישט פאר דער קלאק-
אינדוסטריע, גאנצופאנען א מלחמה מיט
דער יוניאן. מיר גראטולירען אויך די
רעפערעס, דזשודיש וו. מעק, פראָפּאָגאַ-
דאָרענער און דזש. ר. מעקליין, פאר
העלפען די מאנופעקטורער און די אר-
בייטער-פארשטעהער אויסצופערעסען זיי-
ערע פארשידענע כסוכים, צו וואס עס
האט זיך געפאָדערט א גרויסע מאָס פון
טאַקט און פון אן עהרליכען ווילען פאר
פרידען אין דער קלאק-אינדוסטריע אין
קלייולאנד.

דער מיטינג פון גענעראל עקזעקיוטיוו
באָאָרד אין מאַנטרעאַל.

לויט אלע סמנים וועט דער איצטי-
גער פערסעליעהרליכער מיטינג פון דעם
דזשענעראל עקזעקיוטיוו באָאָרד פון דער
אינטערנעשאנאלער יוניאן איינער פון די וויכ-
טיגסטע. אויף דעם מיטינג וועט ענט-
שיידען ווערען די פראגע פון וואָר-
בייט פאר דער דרעם אינדוסטריע. נא-
טירליך, פרינציפיעל איז די אינטערנע-
שאנאל פאר וואָר-אָרבייט אין יעדער איי-
דוסטריע, איבער וועלכע זי האט איהר
קאנטראָל. אבער גענעראלען מוזען
גענומען ווערען אין אנבאטראכט פאר
שידענע אומשטענדען: די צייט, ווי
— און דאס איז דער הויפט-פונקט
— די ארבייטער, אויף וויפיל זיי פאר-
שטעהען די וויכטיגקייט פונען וואָר-
בייט. אויך מוז גענומען ווערען אין אג-
באטראכט די שטארקייט פון דער יוניאן.
געוויס וועט דער איצטיגער מיטינג פון
דער דזשענעראל עקזעקיוטיוו מוזען אג-
נעהמען א באשטימטען באשלוס ווענען
דעם, און אנדאלען אין איינקלאנג דער-
מיט. צוליב דעם צוועק איז טאקע גע-
קומען נאך מאַנטרעאַל, צוזאמען מיט די
ווייטערפערנעם פון דער אינטערנע-
שאנאל, א גרויסע קאמיטע פון דעם
דזשיינט באָאָרד פון דער ווייטע און
דרעם אינדוסטריעס. עס איז דאָרט זי-
כער, אז די גאנצע פראגע וועט באהאנ-
דעלט ווערען זעהר גרינדליך.

דער צווייטער פונקט, וואָס איז פון
דער העכסטער וויכטיגקייט, איז די לא-
גע אין דער קלאק-אינדוסטריע אין ניו
יאָרק בפרט און אין אלע בלל. די
פראגע פון ארבייטסלאָזיגקייט איז אן
אָנגעוועהטאָנטע, און עס איז זעהר וואהר-
שיינליך, אז עס זאל גרינדליך באטראכט
ווערען די פראגע פון אן ארבייטסלאָזען
פארזיכערונגס-פאָנד.

עס וועט געוויס ארויסרופען די פול-
סטע אויפמערקזאמקייט פון דעם ג. ע. ב.
אין געוויסע דעמאָראליזאציע, וואָס הערשט
אין מאנאט לאַקאַלס פון דער אינטערנע-
שאנאל, און וואָס שוואכט אפ ביי א
גרויסען גראד איהר קאמפערס-הויגקייט,
ווי אויך איהר אונטערנעהמונגס-נייט
פאר פילעס, וואָס איז פון אזא גרויסער
וויכטיגקייט. בקיצור, מען מעג ערוואר-
טען דעם ג. ע. ב. ווענען וואָס מיר ווע-
לען באריכטען אין דעם קומענדיגן גר-
מער „גערעכטיקייט“, ווייל די דאזיגע
ציילען ווערען געשריבען נאך איידער די
ערשטע זיצונג פון ג. ע. ב. האט זיך גע-
עפענט.

פון 7. מינקעלשטיין.

נבע טענשען זיינען די גרויסע געלער-
א מיט עטליכע מעג צוריק אויף זייער
קוסטשנס-הארדמאנען און קעג-
האבען ווי א היינעם צייט געד-
ווי צו דער פראגע, ווי וועט די וועלט
זייען אין שווערער יאָהר ארום, ווען
ס'ס'ט פון דער שטערק צו וועלכע זיין
גאנצן צו דינען. און ווי האלטען אין
בען מיטלען, ווי צו מאכען דעם צו-

דאס אפיציעלע "אידענטום" הויבט שוין אן צו שטאלצירען מיט'ן אירישען בער-מלאכה

דעם, וואס זיי קענען איצטער באנוצע ריזע ארגומענטען וועלכע קיינער קען, צו גליק, נישט אפגייענען. ווער, פארשטערט וואס אלץ, ווער האט געבויעט דאס יוניאנס? אין איין וועגס וואס שוין אויך, ווער האט געלערנט דעם אירישען ארבייטער צו פאררעדן העכערע לעבענס סטאנדארטס און נישט צו העלפען רעדציזירן דעם ארבייטערס ארבייטערס שווערע און ארט לעבען?

איר ווייסט נישט צו די פון די שפעטער רע אימיגרענטען וויסען אזוי גוט ווי מיר, וואס זיינען געווען צווישן די ערשטע טע רוישע אירען וואס זיינען געקומען קיין אמעריקא און זיך גענומען די סאמע ערשטע זאך, צו לערנען דעם אירען נישט צו שעהמען זיך מיט דער מלאכה, אונז זענען אינטעליגענטען זיינען געגאנגען אין די שפעטער און מיט'ן שווייט פון זייערע שטערנס פארדינט זייער שטיקל ברויט, אין די אונטערע פלעגט מען אריינשטעלן פאר עטוואס פון די עלעמענטארע למודים און דאן לערנען די אנדערע ארבייטער, אה, ווי פילע שטערנונגען מיר האבען באגעגענט אויפ'ן וועג! וויסעל מיר האבען געמוזט קעמפן גענען די על-טערע און ארויסגעארבייטע אירישע און איבערהויפט, "יאהווישע" אימיגרענטען, ווען מיר האבען זיך גענומען ארגאניזירן רען די אירישע ארבייטער אין יוניאנס! אונז, די אירישע סאציאליסטען, קומט דער קרעדיט פאר דעם וואס אזוי פילע אירישע ארבייטער זיינען ארגאניזירט אין אזעלכע שעהען און מעכטיגע טרייד יוניאנס. און פריער אדער שפעטער, דער אמת וועט זיך מוזען ארויסצייגען, אז דער אמת'ער שטאלץ פון די אירישע ארבייטער וועט זיין נישט דער וואס רייסט די אויגען מיט זיין גרויסע רייכ-טום און זיין גראבאנסקען אויסשטעלען זיך, נאר דער איינפאכער בעל מלאכה, וועלכער שאפט און בויעט, וועלכער אקערט און זעהט, און נישט דער מענטש הייט א מעגליכקייט צו לעבען.

די צייטען בריינגען נייע אפשאצונגען פון ווערסאמען: אין דער צייט ווען די ארעליגע האבען געהערשט און באהערשט אלעמען, איז די מלאכה געווען א שאנ-דע, און דער איז געווען א "רושענטעל-מאן" וואס איז ארוםגעגאנגען ליידיג, דאס ענגלישע ווארט, "רושענטעלען" איז באנוצט געווארען דאן צו דעם בלוין וואס איז ארוםגעגאנגען אלס א פוסט און פאסטניק. אפילו קאמערציע איז אין יענער צייט געווען א שאנדע. אן אדער ליגער האט זיך געשעהט צו פארנעהן מען זיך אפילו מיט מסחר, מיט דעם פארשווינדען פון פאראלעלן סיסטעם און דעם אנקונפט פון קאפיטאליסטישען סיסטעם איז געווארען דער סוחר און דער פראצענטניק (אדער ווי מען רופט איהם אויף דעם מעהר ציוויליזירטען לשון, "באנקיר") דער יחסון פון דער געוועלשאפט. אבער עס קומט איצטער די צייט ווען די "עהרע פון ארבייט" הויבט אן צו קריגען אלץ מעהר און מעהר אנער-קענונג, און אויך ביי'ם אירישען פאלק הויבט זיך דאס אן צו פיהלען.

דער אירישער ארבייטער הויבט אן צו ווערען דאס פענרעל וואס מ'שמעלט ארויס, זאל דער אירישער ארבייטער זעהן זיך אזוי צו האלטען, אז מ'זאל ווירקליך מענען שטאלצירען מיט איהם.

באפעלקערונג, אויך אריינגערעכנענדיג אלע מענער, פרויען און קינדער, זיינען דא אלץ פאראנען און ערד פון א האלבען מיליאן אירישע ארבייטער, וועלכע געהערען אריין כמעט יעדע פראדוצירער אינדוסטרי, פון בויען הייזער, שוידען מעטאלען אדער בא-קען ברויט.

זיך דערלעבט יאהרען, אה? אז דאס יידענטום הויבט שוין אן צו שטאלצירען מיט איהרע שניידערס!

פרעהען זיך, איז נישט וואס מיט די זעכטעניש, דאס רייד פון אונטער-מייער'ן זיינען אויסגעווערען געווארען צוליב אסאכען וואס האבען זיך די לעצטע צייט גענומען הערן אין דאס לאנד אביסעלע צו פיעל וועגען די אירען אלס א פאלק פון "ניט פראדוצירער" אונטערמייער ענטפערט, אין יענער רעדע אויף א דירעקטער באשולדיגונג פון דעם "אימפעריאל ווארד" פון דער אמעריקא-נער שווארץ-מאהלדיגער ארגאניזאציע, די קורקלוקס קלען, אז די אירען זיינען א פאלק פון פאראזיסען, און אז אלליין פראדוצירען זיי לחוטין נאר נישט. "ער, דער איר, גראבט נישט די ערד, ער בא-שאפט נישט אדער פאבריצירט נישט קיין זאך פאר אלגעמיינע געברויך, ער פאר-מעהרט נישט דעם סך הכל פון מעגליכען וואהלוין, איבעראל שמעהט ער צווישען דעם פראדוצירער און דעם קאנסומירער אין זיינע אויס די ארבייט פון דעם ערשטען און די נויטבארערסטיגקייט פון דעם צווייטען פאר אייגענע פראפיטען." אונטערמייער ערקלערט, אז אפילו פארמערס זיינען אויך פאראנען אין די זען לאנד 12,000, וואס שטעלען מיט זיך פאר א באפעלקערונג פון 60,000 נפשות, ער דערמאנט דעריי דעם פאקט, וואס מ'האט די אירען נישט צוגעלאזט צו קיין ערד ארבייט פאר הונדערטער יאהרען, און אויך איהם געשטערט צו ענטוויקלען פאבריקאציען, ער בריינגט אויך דעם פאקט וואס די אירישע אר-בייטער, וועלכע זיינען דאך אלע אימי-גראנטען, האבען פונדעסטוועגען זיך אר-גאניזירט אין יוניאנס און האבען ערהוי-בען די לעבענס סטאנדארטס פון אמע-ריקא.

ווען מען לעזט איבער דאס רעדע פון סעמינעל אונטערמייער, און ווען מ'זעהט ווי אזא רעדע ווערט אויפגענומען אין יוניאנס אונטערמייער קרייזען; ווען מען קוקט זיך צו געהערען צו די צופערען און צו די ארגומענטען וועגען דער גרוי-סער צאהל אירישע ארבייטער, וועגען די מעכטיגע יוניאנס וואס זיינען אויפגע-בויטע געווארען כמעט אויסשליסליך פון אירען און פאר אירען, ווי עס איז דער פאל אין דער נאדעל אינדוסטריע; — ווען מ'באטראכט דאס, איז שווער זיך איינצוהאלטען פון זיך כאטש אביסעל נעהמען דעם קרעדיט פאר דאס אלע זא-כען און פרענען די וואס שטעלען דאס ארגומענטען ארויס, זיי זאלען אלליין זא-כען, וועמען עס קומט דער קרעדיט פאר

אינטערמייער ענטפערט שטענדיג: "אירענטום" איז אירען ווינען א פאר-זייען פאלק, מיט צופערען פון דער עהל אירישע יוניאנליזע — די אירישע שנייד-דער פרויענשטעלע אלס דאס "פענערעל" פון אירישען פאלק. — אין וואשינגטאן שטאט מען פיל אויסגעקוקטקייט צו דאס רעדע.

פון ב. מיימאן.

שירענע אירישע יוניאנס, איבערהויפט אין דער נאדעל אינדוסטרי, און די נאר ערשטע יוניאנס וואס ער דערמאנט פון די אירישע יוניאנס, איז די "אינטערנעשא-נאל ליידעס נארמנט ווארדערס יו-ניאן" און איז אן אויסצוג פון אינטער-מייערס רעדע, ווי זי איז איבערגעגעבען געווארען אין א וויכטיגער וואשינגטאן-נער צייכונג:

"עס האט נאך געטראפען, אז די סאציאליסטען פון אירישע ארבייטער אין דאס לאנד זיינען פארגענען מיט אדער געגאניזירט אין טרייד יוניאנס. דאס נישט די מעגליכקייט צו קענען מיט א געוויסער מאס זיכערהייט בא-שטאמען די צאהל פון אירען וואס זיינען באשעפטיגט אין פארשידענע אינדוסטריען. איר האב זיך גענומען די מיה נאכצופערען ביי די בעאמטע פון אייגענע פון דאס יוניאנס, וואס האב איר אויסגעפונען אין די טרייד פון פרויען קליידער אלליין זיינען איבער לאנד באשעפטיגט אונ-געפעהר 175,000 אירען. ביי מענער שער שניידעריי זיינען איבער לאנד באשעפטיגט אן ערד פון 200,000 איר-רע. זאממען, הייסט דאס, אז ביי דאס צוויי טריידס אלליין זיינען בא-שעפטיגט 375,000 אירען אין דאס לאנד, ווען מ'נעהמט אריין די אנדערע טיילען פון דער קליידער אינדוסטרי, וועט מען געפיעלען, אז ביי דעם איז פאראנען לכל הפחות א האלבער מי-ליאן אירישע ארבייטער. דאס צאהל באווייזט, אז א זעקסטעל פון דער גאנצער אירישער באפעלקערונג פון די סאציאליסטישע שטאטען, אריינגערעכ-ניט מענער, פרויען און קינדער, זיינען באשעפטיגט אין די נאדעל אינדוסטריען. אין דאס אלליין, איז דאס לאנד זיין פאראן אונגעפעהר 600,000 הויפטען פון אירישע ארבייטערס. פאר-גלייכט דאס מיט'ן פאקט אז א האל-בער מיליאן אירען זיינען באשעפ-טיגט אין די נאדעל אינדוסטריען אלליין און באשטימט פאר זיך אלליין אויב די אירען זיינען פראדוצירער אדער נישט. פראקטיש ווערט די גאנצע אמעריקאנער באפעלקערונג פארווארנט מיט קליידער דורך דער ארבייט פון די אירען.

"איר ווער פארזיכערט פון די זעל-ביגע בעאמטע פון די יוניאנס, אז אין דער שטאט ניו יארק אלליין, מיט איהרע אנדערהאלבען מיליאן אירישער

ווער פון אונז גערעכט נישט די צייט ווען ביי אירען איז געווען א שאנדע צו זיין א בעל מלאכה? מ'דארף נאר נישט זיין אזוי אלט צו גערעכענען נאך, אז ווען איינער פון דער משפחה איז געווארען א שניידער, אדער א שופטער, איז דאס געווען א פילע כמעט, כמעט ווי א משומר אין דער משפחה. און איצטער, ברוך השם, האבען מיר זיך שוין דער-לעבט, אז דאס אפיציעלע "יידענטום" האט גענומען שטאלצירען מיט די שנייד-דער, שופטער, און אלע אנדערע בעלי-מלאכות צווישען אירישען פאלק.

די גרויסע עניינען, פון מען צוגעבען, איז נאך נאך א נייע צווישען די אירען און האט זיך נאך נישט גענוג איינגע-זעלט. עס זיינען נאך פאראנען גענוג וואס האלטען זיך ביי די אלטע באגריפען, אלע מאל זיינען פאראנען מענשען וואס ביי-בען הינטערשטעלען זיי געווערען שעהען עפליכע וואהרען אירער זיי פאר-נעהמען זיי נייע באגריפען, דעפאט-נען נאך אירען אן ענוג, "אדרייטע-קעס" וואס מיינען, אז ווי באשעהנען דאס יידענטום מיט זייערע גאלדענע "וואשע-און-טיישע" און מיט די מענטש-נע רינגען, וואס זיי ווילען זאלען אפ-שלא-נען פון זיך א שיי, ווי די לאמפען פון זייערע קאמפאזיטען. פאראנען נאך נע-נוג אזעלכע צווישען די אירען, אבער די פארשטענדיגער און געלעהרנטערע הויבען שוין אן צו פארשעהן, אז דער ריכטיגער שטאלץ פון אירישען פאלק איז דאס דער פראסטער בעל מלאכה, אט דער שניידער און שופטער מיט וועלכען מיר האבען זיך אסאך געשעהט.

אין הארטמאך, קאנעסטיטאט, ביי א אירישען באנעט, האט לואיס אינטער-מייער געהאלטען א רעדע וועגען ארביי-טער צווישען אירען, און דאס רעדע הא-בען די צייטונגען פון וואשינגטאן (און סטאמא אויך צייטונגען פון אנדערע שטעט) געהאלטען פאר וויכטיג גענוג איבערצוגעבען אונטער גרויסע קעס אויף פראמינענטע פלעצער.

צווישען הויכע עניינען בעאמטע, וויס איר פון א פאל, אז מ'האט די אויסציען פון אונטערמייערס רעדע פאר-געלעזען אויף, אויפ'ן קול, אז אלע זא-לען הערען, און א וויכטיגע דיסקוסיע איז גארטען ענטשטאנען. דאס רעדע האט געמאכט א געוואלדיג סיצען איי-נען דאס אין די נאך הויכע פענסטער, וואס וועט פאר א רעדע איז דאס גע-ווען?

דער תמצית פון אונ-טערמייערס רעדע איז געווען, אז די בא-שול-דיינען נישט קיין א-ר-בייטער פאלש.

אפער פון ספעציעלען אינטערעס פאר די לעזער פון "גערעכטיגקייט" וועלען זיין די ארגומענטען און באווייזע וואס אונטערמייער בריינגט. ער בריינגט צו-פערען פון מיטלידערשאפט אין די פאר-

קאן וואסאקס הערט און עסט. ווי ווערט עס אזא מענטש, ווי אונטערמייער, נישט מידע צו זאן אזא אונגלייכע ארבייט? זאל עס זיין, אז דאס איז דערפאר, דאס בעט ער אטא-קירט די פראסט, האט ער א גוטען אויסרויף צו אטאקירען די "געפעהרליכע יוניאנס" פראסט!

די ערגסטע קרענק איז אן איינגערעדע קרענק. דאס איז א גאנץ באקאנט ווערפעל. נא האבען מיר איצט דא אין אמעריקא פראנצויזישען דאקטאר, עמיל קיין, וועלכער פרעגט, אז ער ווייסט פון א מיטעל, ווי אזוי מען קען "ארויסרוידען" א קרענק. אבער דאס איז דאך שוין א הויל-מיטעל, וועלכען אונזערע באבעס האבען פראקטיצירט: "אפערעכען אן עין הרע".

איינערדען זיך א קרענק, וואס דאס קומט פון א קראנקע מוח, דאס פארשטעט איר. אבער ווי אזוי דער מענטש מיט א קראנקען מוח זאל אלליין זיך קענען ארויסרוידען פון דער קרענק — דאס קען איך נישט באגרייפן. סיינען מאנשער קיין האט א מיטעל, ווי צו מאכען דעם מעגליכען מוח געזונד. אבער אויב אזוי האט ער איצט באדארף נויטיג פארבליבען אין פראנקרייך, וואו-די מוחות-קראנקהייט איז איינפאך עפידעמיש.

איר וואלט פארגעשלאגען דער "אמאלא-מייטער", וואס קאכט זיך אזוי שטארק וועגען א פארבאנד פון דעם גאנצען נאדעל-מייטער אז פריער פון אלץ זאל זי זעהן מוחות ווערען מיט די "יונימער גארמעינט ווא-קערס", פון וועמען זי האט זיך אפגעשלא-גען, און וואס האט געבראכט דערצו, אז די מענער-שניידער זיינען איצט צווייטעל אין צוויי יוניאנס. צו וואס דאך מען אין איין

סערעשטאל, האט בעדוואסטין שלעזינגער אויסגעדרוקט זיין פארוואנדערונג איבער דעם, וואס מאכט לאקאל, וועלכע פרעסע-נידערט צו זיין "לינק", מאכען איבערהויפט דורך די צערעמאניע פון עלעקשאנס, און האנדלען נישט לויט דעם ביישפיל פון זייערע מאסקווער רביים, וואס גיבען נישט דעם מיט-געסטען שטאנס וועמען-עס-איז פון די געג-נערדישע פארטייען צו פארנעהמען ארגונג-ען וועלכע עפענטליכע שמעלע. "מען דארף זיך דאנקען פאר די חסדים, וואס זיי פוען מיט אונז", האט שלעזינגער אויסגעווערען אויף-ניש, אונטער א תולכיגען געלעכטער פון דעם פארשטעלען עולם. איר דענק, אז עס קומט זי גאר א קנאפער דאנק אפאר. זיי וואלטען עס זיכער געטאן, ווען זיי וואלטען נאך גע-האט די טאכט. צו זייער גרויסען שמערץ פוען זיי נאך מיטמאכען די וואהליצערעמא-ניע, וואס דערווייל ווענדט זיך עס נאך נישט אין גאנצען אן זיי.

דאגהערט איז ריינגעוואשען. אבער ווער האט עס פריער נישט געוואוסט? און דאס, וואס זיי צווינגען האפען און בעטען זיך ביי איהם, אז איצט זאל ער רעווינערען, ווייל ער קען עס טאן מיט כבוד. דאס איז גאנץ נאריש פון זיי, וואס זאל ער עס איצט טאן, ווען ער האט זיך ארויסגעווער-ען אלס אזא פיינער מענטש. ניין, דאגהערט בלייבט, און ער איז ווי געשאפען פאר דער גאנצער איצטיגער ארמינסטרוישען.

און סעמועל אונטערמייער האלט נאך אלץ אן זיינע אטאקעס אויף די פארשידענע פראסטע און זייערע אונגעזעליכע האנדלונ-גען. און זיי, איהם, אויף צו לחככים, האלטען אין איין "קעסען", פראפיטירען פונקט ווי אין קרילאו'ס פאבעל: "און די

קורץ און שארף

פון ב. ב.

זיך גאנץ שעהן הערען, און מיר ווארען מיט אומגעוואלד אויף זיינע מעשים.

עס איז אלץ גוט וויס פון דעם, אז עס זאל קומען א סוף צו דעם פרוינדשאפט-בונד צווישען ענגלאנד און פראנקרייך. און אויב פראנקרייך זאל ווירקליך אויספיהרען איהר סטראשונאק, און לאזען ארויספאר-שירען איהרע ארמייען אין דייטשלאנד, און זיך צו פארזיכערען מיט די "רעפעריוואנס", וואס זי שרייבט, עס קומט איהר, קען נאך פאסירען אז די נעכטיגע פרויען זאלען זיך שניידען איינע די אנדערע די העלדער, און ענגלאנד און דייטשלאנד זאלען שליסן א ברודעריבונד. דאס איז די איראניע פון דער גאנצער געשיכטע.

דער באקאנטער ענגלישער קרימינאליסט סער באזיל סטאנסאן, וועלכער איז דא צו גאס, און נאטירליך, האלט ער רעדען, האט נישט לאנג ערקלערט אין איינער פון זיינע רעד-דען, אז "פארברעכער ווערען נישט געבאטען, נאר געטאכט". דאס אבער האבען די סא-ציאליסטען פון די פארשידענע שולען שוין לאנג צוריק געזאגט. זיי זיינען אבער צו-פרידען, וואס זייער מערערע ווערט באשטע-טיגט פון א גאנץ אונטערווארעמער קוועלע.

ריידענדיג אויף איינעם פון די צעהלרייכע אינסאליאטישע-מיטינגען אין די לעצטע מע-נאך די פארשידענע לאקאלס פון דער איי-נע

אונזערע סאנעקשורער פארלאגען פון קאנגרעס, אז צו דעם געזען, וואס באשרענקט די אויסגרייטען פון יעדען לאנד, זאל צו-געקענען ווערען אן אסעמבליע, וועלכער זאל ערלויבען מעהר ארבייטער אריינצוקו-פען אין לאנד, זיי מענען, אז פראסטע, גר-ע, שווערע ארבייט ווילען די אמעריקאנער נישט טאן, און דערפאר פיהלט זיך די לעצטע צייט א שטארקער דאך און פראסטע ארביי-טער. די מעשה איז אביסעל גוט אמת. די אמעריקאנער ארבייטער זיינען בארייט צו ארבייטען ביי אונזערע וועלכער ארבייט, אז זיי זאלען נאך קריגען גוט באצאלט. אבער פון גוט באצאלטען האלטען נישט אונזערע סא-נעקשורער. ווילען זיי, אז די אמעריקא-נער ארבייטער זאלען ארוםגיין ארבייטסלאז און געשוואלען ווערען פון הונגער, און זיי-ער ארבייט זאל געטאכט ווערען בחצי חנם פון די גרינגע אויסגראבען.

גשווערנאך סבי'ס פראגראם, וואס ער האט פארעלייגט פאר אונזערע געזעמטאכער פראגראם, אויב ער וועט איהר נאך דורכ-פיהרען. ווען ער ווילט, לכל החלות, אפער-שאפט די פארשידענע פינסטערע לאקאליזע-ציע, און בארייט די פילע פאליטישע, וועלכע זיינען פרעסירט אלס "קרימינעלע" אפער-פיסטען, וואלט דאס אלליין שוין געווען א הייבטיגער אויסוואל. יע, סבי'ס רייד לאזען

(S 444 440 0140)

וועגער פון די מילער פון זייער

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

שמואל מ. פרייס,
עדיקאל דירעקטאר.

קייטשענאל

ה. וואגער,
מאן בערג און דירעקטאר.

א צענמער פאר געזונט

דזשאָרדזש מ. פרייז,
מעדיקאל דירעקטאר.

יִזְנִיָאָה הערשטע סענזער
131 איסט 17טע סטריט, ניו יארק.
ה. וואַנדרער,
משערמאן באַטור אוו דירעקטארס.

10. פארברייטערט לעקטורע 20. — עס פאט
 זיך ווייטקליך לויט וואס מיר האבען זיך
 געטאן ווען מיר איז ביי דער אונטערזיכער-
 פון אייער מענערשע, ברויך ווערן-
 פון אייך אליין אלס פערזענע, און
 דער גאנצער עקספערטירט. נישט געווען ווי
 מיר פארבאט מיר געטען פערט. געמיינט
 זיך מיר אז די אונטערזיכער קומט פאר
 אונזער, און מיר האבען גערעכנט
 עס אז מיר האבען פארבאט נישט שטארק
 ערגעלויבט אייער איינפירונג, האבען
 געזעהן אז די אונטערזיכער איז פאר-
 גען צוויי נאכמיטאג, און אז מיר האבען
 נישט פארשטענדיג ווי איז גאנצע די שפיל-
 וועלכערדיג זיך איינפירט, ווערן מיר
 איבען און דער הויפט, לעמיר ווארען דא-
 דא און א פאר ווערער דאס, וואס מיר
 מען געזאגט אין מעהרערע ווערער, ווען
 האבען געווען אונזערער, און א פאר-
 ווי אין ווערער מענשיכער גאנצע, דא-
 פארקומען אלעליין פאסאזשן און מיט
 פארגענדיגט, און פאקט, ווען ווערן איז
 איינפירט, ברויך פארבאט די רעזולטעט
 פארגענדיגט ווערן זיך ווייטקען זייענע
 דאס צוואנציגעבען פון דער פארגענדיג-
 מיר שטארק פארשטייט ווערן די
 געמיינט פון פארגענען און פארגענען.
 דאס פארבאט עס נישט, און מען האלט אין
 איבערזעהן די אלע "עזירות" און
 "דא" דאן ווערן דאס צוואנציגעבען
 דאס צוואנציגעבען פון אונטערזיכער-
 און און, ווען מיר וועלכען געווען צו
 איינפירט, וועלכען מיר שטארק
 געמיינט פאר די רעזולטעט געטען
 דאס וואוילווען פון אייער אייגענעם
 און אין דער האפנונג, אז איז פאר-
 א פאר אלע ווער גוט, ווערן מיר
 געפארגט, און מיר ערווארען צו הערען
 ווער לעקטורע נאך פיל פארקלייבט נישט.
 פארבאט וועט פארגענעלייבט ווערען
 געענען נאכער.

טר זעוויין. — דאס דוקא פרעהס מינד;
 איהר פרעהס ביי אונז שוין, וואסס דאס
 און איהר שעמט זיך גארניש, נאך
 עמען זיך, די, וועלכענע עמען זיך
 ען, אז זיי פארשטעהען גיט, די ווער
 זיכטאל גארניש לערנען, נון, איהר
 עהט גיט, וואסס מיינט דער וואנאכונד
 פארשפיל צו "די וועלט, אין וועל-
 יך לעבען" מוז די ווערטער, "לשגט
 איך האב זיך גארניש צושלאגען".
 נאכט עס אום גאנצן דזשיק, און ווער
 א שום זיין, גיין, זיי האבען ש
 אס וועלכען, האט איהר גיט ביי
 זיי די מענשען האבען א נאכער צו
 ווען איינער פאלט, און צושעדיגט
 נון, דאס איז דאך אין דער אמת'ען
 מענטשליך, אנשטאט צו העלפען דעם,
 אלס און צושלאגען זיך, לשגט איהר
 און די מענטשערס, איבערהויפט אין
 זיינע פיקטשורס, אטווייזט זיך דער
 נאך שטארק, ווען איינער אין דער
 פאלט, און וואסס שטארקער ער מוז
 דורך זיין פאל, דאס הייליגער איז
 לעכער, ארום אונט דער וואגא-
 די בוימער און בלוטען: "לשגט גיט,
 זיך גארניש צושלאגען, איך האב
 מוז גיט אומגעבראכען, און איהר
 ארום גיט לשגען". און דאס, וואסס
 שטערקט אונט דעם געלערנען זיך
 ער צוברעכט די ברוסטען און די
 זינגע, שטעקט זיי שרוף אויף א
 און גיט זיי צו צו זיין קאלעקציע,
 אום "ליבע צו דער נאטור, מענטש",
 די מיטטען און שטארקסטע איינ-
 פרעה, וויפיל איהר ווילט נאך, מיר
 ים פארנעמיגען אייך געטערען.
 — פאר אונז, און לויט אונזער
 איז דער פארשפיל שליון העכסט

די סטייט באנק עפענט א נייע באנק אין איסט ניו יארק

דינסטאג, דעם 2טען יאנואר, האבען די אידען פון איסט ניו יארק געהאט א גרויסען יום-טוב.

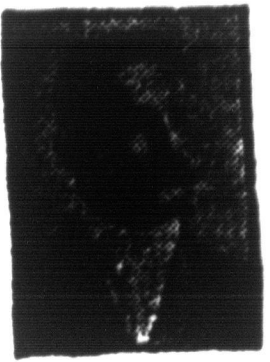
אין דעם ערשטען ביזנעס-טאג פון 1922 האט איסט ניו יארק געפערט דעם חנוכה-הבית פון דער נייער באנק, וואס איז ערעפנט געווארען אויף קארנער בליעס און וואן סיקלען עוועניו, אלס ניי-ער ברענטש פון דער סטייט באנק.

די באפעלקערונג אין איסט ניו יארק קער גענער וואססט פון טאג צו טאג, ווייט די סאבוויי האט גענויגען צו נעמען. עס איז א סכרא, אז עס וועט אין נאכען איבערשטייגען די אלטע בראנז-ווייל, עס האט דאס אבער געפאלט דער אמת'ער האנט פולס אויף לאנג ווי ס'איז דאס קיין באנק נישט געווען, און די ביר-געסלייט, ווי דאס פובליקום אין אלגע-מיינ, האבען געמוזט געהן שטערשטאן זיכען א באנק. די סטייט באנק האט עס איינגעזעהן און געקומען צו הילף און אויסגעבויט אויף דעם קארנער בליעס און וואן סיקלען עוועניו א שעהנע בילדינג און עס איז קיין צווייטעל, אז א נייער לע-בען וועט אריינגעבען ווערען אין איסט ניו יארק, ווייל די סטייט באנק איז אן אמת'ער אידעש באנק און ווייט און פאר-שטעהט די אידען און דעם באנק-סטער פון אידעש ביזנעס.

דער מענערשער פון דער באנק אין איסט ניו יארק וועט זיין דער גוט בא-וואוסטער מר. וויליאם ב. ראט, פון דעם סטאון און פיטקין עוועניו ברענטש, א פערזאן וואס האט געהאלפן גרינדען דעם בראנזווייל ברענטש און איהם סעהיג פארזאמלטע. אלע קאנען מר. ראט און ער קאן כמעט אלעמען אין איסט ניו יארק ווי אין בראנזויל, וויין אסיסטענט וועט דאס זיין מר. אדאלף פריי, א איר-דישער יונגערמאן, וואס איז געווען מיט דער סטייט באנק א לאנגע צייט. ער האט אויך באזוכט איראפא אלס דער באנק'ס פארטרעטער אין די אויסלענדישע נע-שטעטען.

דער נייער סטייט באנק ברענטש וועט שאפען א נייע עפאכע אין דער היסטאריע פון איסט ניו יארק.

גרויסע קאנסעסיע פאר
דעזינינג און קעסטלעך
עסטרודערי דעזינינג
פראם. א. ד'לעסיא
44 וו. 34טע סט.
322 לענקס עווע.
(טעל 1526)
דורשען פאר יונגע פרויען
פערטען מיינינג
סעלעטינג
סעסערע-ביר 85.00

אייגען עקזאמעיניר מיט די נייעסטע אינסטרומענטען

אין דר. בעקער'ס אפטיקעל אפטיקעל
געהמט מען נים קיין משענסעס
דערפאר איז עס זיכער, אז דר. בע-
קער'ס ברילען זיינען אן אמת'ע הילף
פארן אויג; ווי פערשטארקען דר
זעה-קראפט און בעפרייען דאס אויג
פון אנשמערענגונג.

אלע ארבייטען ווערען געמאכט אונ-
זער דר. בעקער'ס פערזענליכער
אויפזיכט, מיט דער גרעסטער פאר-
זיכטיגקייט.

1709 פיסקין עווע.
181-22 עוועניו
213 איסט בראדוויי
100 לענקס עווע.
282 איסט פארדאם ראד, בראנז

אלע אפטיקעל וואס געלעסטען מיט דער אויג
נאכט פון די פיסקין 100 לענקס עוועניו
און 181-22 עוועניו, קענען ס'ס'ן

D. BARNETT L. BECKER
OPTOMETRIST OPTICIAN

צוויי מיטגלעך פונעם עקזעקוטיוו בארד פון דער דער דעסמאכער יוניאן, לאקאל 22

ברודער יענהאמאל האט געענדיגט
זיין באריכט ערשטענדיג, אז פון איהם
קען מען זעהן, אז די ארגאניזאציע נע-
מיט זיך איז א גוטע און בעסערע פונעם
ציעלען מען ווען עס איז פריער
אפילו זינט לאקאל 22 איז געווען די
ארגאניזאציע פאר אלע דעם אין זיכט-
מאכער.

נאכדעם ווי ערשטענדיג בארד מיט
ברודער האבען געשטעלט פראגען אין
באזע צו נעמען שטעלען אין דעם בא-
ריכט אין דער לעצטער ניטע-ליסטע נע-
יאנער.

דער ערשטע בארד פאר דעם האט
אויסגעהייסן א דאנק צום סעקרעטאר
און אויך צו די ארגאניזאציע פון אפטי-
פאר זייער מיטהעלען דעם סעקרעטאר
אין זיין ארבייט.

דער באריכט פון דער פינאנץ און
אפטי קאמיטע פון איהם מיטגלעך פון
דעלעמבער דעם 21טען איז אויסגע-
גען געווארען.

נאכדעם ווי דער עקזעקוטיוו בארד
האט דעם באריכט דיכטירט אין ער-
ניטענדיגען געווארען.

די אפטי קאמיטע האט פארענלייגט
איהם באריכט פון דעם מיטגלעך, וואס זי
האט געהאט דעם 22טען דעלעמבער.

דער עקזעקוטיוו בארד האט אויסגע-
הערט די האנדלונגען פון דער קאמיטע
אין יעדער "קייס", און נאך א גרויס-
ליכער באטראכטונג איז דער באריכט
גוטגעווארען.

די קאמיטע, וועלכע דאך נאכזוכען
פאסענדע מענשען פארן ארגאניזאציע
דעפארטמענט, האט ערקלערט, אז ביים
נעקסטען מיטגלעך וועט זי אריינגענוען
א פולע באריכט, דערווייז ווערען די
ניי-ארגאניזאציע שפער געשטעלט ביי
ברודער פארבער, לויט די ארגאניזאציע
וואס זיינען געמאכט געווארען מיט ברי-
דער האכסטען.

מיט דעם האט זיך די זיצונג גע-
שלאפען.

יענהאמאל, סעק.

יענהאמאל פארזאמען א סך מיטגלעך די
טרייז צוליב פארשידענע אויסאכע-
נליכען דאך נאך אלץ איבער פילע אר-
בייטער, וועלכע פארנעמען אט די פער-
ער, ווען די יוניאן וועט נישט זיין אויף
דער וואך, ווערען אט די ציעלענע
דעסמאכער ארגאניזאציען די איהם
געקעמפטע יוניאן בארינגען.

אונזער ארבייט איז פאר אונז גייט.
מיר מוזען אנווענדען אונזער נאנע-
ענדיגע און אלע אונזער כוחות נישט
צו דערלאזען צו אים צושטאנען.

ווי בשוואסט, האט אונזער דעמאנ-
ט בארד אריינגעלעגט אן אפגעמערקט פון
20 דאלאר אויף די מיטגלעך פון די
לאקאלע, וועלכע זיינען איהם אנגע-
שלאפען. זינט מיר האבען אנגעהויבען
איינצומאכען אט דעם טעלע האבען מיר
ביז אינעם איינגענומען א בארייטערע
סומע, כאטש די איינזאמע איז נישט
געווען קיין זעהר גרויסע, ווייל דער אסעס-
מנט איז אריין אין קראפט ווען דער
"פאל" סעזאן האט זיך געהאט געענדיגט.

אין ביז מיט א פאר וואכען צוריק איז
כמעט קיין ארבייט נישט געווען אין די
שפער, אינעם ווען ארבייט פאנגט זיך
אן, דארפן די מיטגלעך זעהן אפצו-
שאלען דעם טעלע, ווייל די צייט איז
קורץ און אונזער אנדערע געהט איהם
דעם ערשטען פעברואר.

אין פארבינדונג מיט די אויבערדער-
מאנטע איינזאמען, וואס ווייזען די גרויס-
פון אונזער יוניאן, וועט אויך זיין אין
פלאץ אנצואווייזען אויף מאנע פון די
אויסגאבען כדי ער זענען א געווען בא-
גרייט פון אט דער גרויסקייט פון אוי-
זער ארגאניזאציע.

אט ווינען איינזע ציפערען פון די
אויסגאבען:

די גרעסטע סומע פון אונזערע אויס-
גאבען איז געווען אונזער חלק צום דעם
בארד, וואס האט באטרעפן 66,350.21
דאלאר.

עס איז פאר די 6 מאנאטען אויס-
געגאנגען געווארען, ווי מיר האבען שוין
פריער אנגעוויזען, 18,885.60 דאלאר
פאר "פער מאנאט טעקס" צו דער אינ-
טענעשאנאל, א חוץ דעם האבען מיר
באזעהלעט צו דער אינטערנעשאנאל 5600
דאלאר אויפ'ן חוב פון 1921, און דריי
טויזענט דאלאר אויפ'ן ארגאניזאציע און
טעקס פון 1922, אין דעם געלט איז
נישט אריינגעקענט די 3500 וואס מיר
האבען דורך דער צייט אפגעזעהלעט צו
דער אינטערנעשאנאל פאר דעם אלטען
קליינאנער אסעסמנט.

עס דארף דא באמערקט ווערען, אז
די איינזאמען און אויסגאבען נעמען נישט
אריין דעם נעמען 20-דאלארדיגען טעקס,
וואס דער דעמאנט בארד האט ארויס-
געלענט.

הארלעם סאציאליסטישער ערווייטערטער 62 איסט 106טע סטריט

צו פארדינגען א גרויסען האל
קען ארייננעמען 600 מענשען
פאר קאנצערטען, בעלער, פארשטעלונ-
גען, תזות און זא. זא.

אויך אפטיקע און מיטגלעך רוסס
שפען יעדען טאג ביז שפיט בינאכט
טעלעפאן: הארלעם 9020.

דעזינערס פון

פרויען קליידער ווערען א סך פארלאנגט

א גוטע פראפעסיע פאר מענער און פרויען!

אין דעזינינג פאר פרויען, מיסעס
און קינדערשע קליידער א קורס
אין מיטלע סקול מינע א באל-
דינע פאזישען און א גרויסע
נעהאלט.

די מיטלע סקול און נארמאנע
דעזינינג, פערטען מיינינג, מיר
דינע און מיטגלעך פאר פרויען קליי-
דער, עטאבלירט איבער 50 יאר
מיט דעם גרעסטען שפאלט.

נייע אידען
נייע סיסטעמען
בעסערע מעטאדען
בעסערע רעזולטאטען

פריוואט אונטעריכט, טאג און
זונטען קלאסען, גוטע בארינגען.
שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט
פאר א פרייען קולעס מיט פולער
אינפארמאציע.

פרייע דעמאנסטראציען אין
אונזער סקול.

אזענעם קלאסען: מאנאט, מיטוואך און פרייטאג

MITCHELL DESIGNING SCHOOL

15 WEST 37th STREET, NEW YORK

Phone: Fitz Roy 1674
Boston Branch: 10 Hayward Place

פערזענלעך שלענגענער האט זיך בא-
זונדערט אפגעשטעלט אויף דעם לעצטען
בירג וואס די יוניאן האט געשיקט צו
דער פראטעסטאט אס'ן ווענען דעם לעצ-
טען צוזאמענשטויס.

מעהר ווענען דער אנגעלענענהייט
וועלען די לעצטע געפינען אויף אן אנדער
פלאץ אין דער צייטונג, אין די נייעס ווע-
נען דעם צוזאמענשטויס.

קיפט אויסשליסליך סאלאמביא מהע זועטאמשי ששאי וזהיים לילי מהע

א. ראפאלאווסקי
איינבינדער.
136 Henry St., New York, N. Y.
שבת געשלאסען.

דעזינינג קעמשינג

רעזוצירטע רעיט
8 פולער קורס — \$75.00
איהר קאנט ווערען אן ערשטליכער פערסען
שכער און גארענטירטער און 3 מאנאט
צייט, אויב איהר שרייבט זיך אים שוין אין
דער גוט בשוואסטער.

מאדערן פעשאן סקול

פערסענליכע, גוויידינג, סעסטינג, דרייפניג
פון ליידיס, קיטעס און שיינענע נאכגעמאכט.
ווערן פארשטייטע מעטאדען.
א לייכטע סיסטעם, עקסערס אינסטראקטאר.
סעסטינג פרייען, לייכטע צאחלונגען.
קומט איינער וועלכע וועט, פון 9 ביז 6
שבת געשלאסען, פון 2 ביז 6.

THE MODERN FASHION SCHOOL

104 W. 43rd St., Bet. W'way & 6th Ave.

באיינענעם, און פאר א מעכטיגע עפעסונג פאר
אויך, וועלכע וועט באשיצן אייערע טאג
גענליכע אינטערעסען.

טעלעפאן גרעמערס 2441

די לעאנארד פרעס

42 איסט 23טע סט., ניו יארק

איסט ריווער נעשאנאל באנק

680 בראדוויי, ניו יארק סיטי.

אינטערעסט ווערט געצאלט יעדען מאנאט אויף ספעשעל אינטערעסט
און סיווינג אקאונטס.

קליינע דעפאזיטס ווערען מיט פארגעניגען אנגענומען.

עפענט אייער אקאונט איצט

סייף דעפאזיט באקסט \$5.00 און העכער.

געלט ווערט געשיקט אין אלע טיילען פון דער וועלט.

די באהאנדלונג וואס מיר גיבען אונזערע „עלמע ביזנעס“ איז דער גר
בוסענט פאר'ן שמענדיגען וואקסען פון אונזער „נייע ביזנעס“.

נאר האבען זיי גאר נישט געוואונען דורך דעם
קאמף זייערע געגען דער וויסנשאפט און דעם
מייקערס וויסנשאפט, נאר זיי האבען גאר פאר
לויבען. עס איז אמת, אז מאנופעקטורערס
צוהערען איצטער הארבע פרויען פאר איר
בויף, עס איז אמת, אז די מאנופעקטורערס
מאכען די ארבייטער ארבייטען לאנגע שטונדן
דעם טאג, וואס האבען די מאנופעקטורערס
דערפון? זיי וויסען די ווייזונגען פון די
ארבייטער און זיי וויסען קאנטראלירען
איינע מיט די אנדערע אונז, אז עס מירפט
בויף. מען לויפט נאך קאסטימער, מען
ישט זיך, און -- מען ווארפט פרויען אלץ
מעהר אין מעהר; עס הערשט א כאאס אין
מיר, מען שניידט זיך די העלדער איינע די
אנדערע.

ווען די ווייזונג האט קאנטראלירט אלע
שענער האט אזא כאאס אין מירן נישט געקענט
עקזיסטירען. ווייל מען האט זיך אונז נישט
געקענט שניידען די העלדער, די מאנופעקט
מייקערס האבען געטוהן צוהילען די וועלכע
פרויען און זיי האבען פארגליך געמוזט
פארקויפן די גארמענטס פאר באשימוגע
פרויען. די ארבייטער האבען געמאכט א
לעבען, און די מאנופעקטורערס האבען נישט
געהאט קיין האלדזשינדיקייט ביזנעס.
אין דער עדיטאריעל פארענדיגט זיך
מיט די פאלגנדע ווערטער:
„אבער וועלען די מאנופעקטורערס זאגן

ענינים פון אונזער אינטערנע שאנאל אין דער פרעסע.

(שלוש פון זייט 11)

דאס, וואס זי איז געווען פריער -- פאר'ן
ספיריט -- א שטאלן פאר דער גאנצער אר
בייטער באיינענעם.
אין דעם עדיטאריעל ווערט אויך גע
געוויזען דאס כוונע פון די באלעבאסטיס
דארטען, וואס האבען אפארשט באזיגט די
ארבייטער, האבען זיך אויך ארומגעזעהן,
אז אט דער זיג האט זיי פשוט רואינירט!
ערישטענס, דאס קעמפען גענען דער
ווייזונג איז פאר זיי געווען נאך א טייער
רער ביסען. עס וועט נעהמען א האפע
צייט ביז זיי וועלען „אפמאכען“ וואס זיי
האבען דורך דעם פארצויגענעם ספיריט
פארלארען, שוין נישט רעדענדיג פון דעם,
וואס זיי האבען דורך יענער צייט פארטריי
כען פון שטאט א גרויסען טייל פון דעם
ספיריט.
צווייטענס, האבען זיי אריינגעבראכט
אין ספיריט א שרעקליכען כאאס. זיי הא
בען צווישען זיך באשאפען א האלדזשינדיקייט
דערוי קאנטראלירט וואס ברענגט זיי א גרוי
סען שאדען. און ווענען אט דעם ווערט
אין דעם עדיטאריעל געזאגט:
„די באפעס האבען אויסגעפונען, אז נישט

די גרויסע אידישע באנק איז ברוקלין

די פאבליק נעשאנאל באנק האט אויפגעשטעלט א באנק-בילדינג
אין וויליאמסבורג, וועלכעס איז א וואונדער פון דער ביי-קונסט!

הינטערמט מערקווידיגע שעהגקייטען פון וועלכע
זיין אייג קען הנאה האבען.

די גרויס פון דער געביידע איז גרייט געווען,
ווייל אונזער באנק אויף גרעהעם עוועניו און סיענעל
ספריט איז געווען צו קליין פאר דער גרויסער און
שטערניג-וואקסענדער צאהל פון אונזערע דעפאזיט
מאנאט אין וויליאמסבורג. איצט, אין דער גרויסער,
פרעכטיגער, נייער געביידע, אויף קארנער גרעהעם
עוועניו און ווערעם ספריט, וועט זיין גענוג פלאץ פאר
אלע אידישע דעפאזיטאנאט אין ברוקלין.

די וואונדערבארע קונסט-געביידע וועט גע-
עפענט ווערען פאר דעפאזיטאנאט דעם קומענדען
שבת-צונאכט, דעם 13טען יאנואר. אלע ברוקלינער
אידען, דעפאזיטאנאט און נים קיין דעפאזיטאנאט וועט
איינגעלאדען צו קומען צו דער ערעפענונג און בער
וואונדערען דעם פראכטפולען קונסט-בנין, וועלכער
איז א ציערונג און א שמאלץ פאר דעם אידישען
קווארטאל אין ברוקלין.

א גאנץ יאהר האט גענומען דער גרויסער
אידישער באנק אויסצובויען איהר באנק-בילדינג
אין ברוקלין אויף קארנער גרעהעם עוועניו און
ווערעם ספריט. ענדליך איז די ארבייט געענדיגט
און מענשען געהען אויף חרושים אנקוקען די וואונ-
דערבארע געביידע. בעריהמטע ארכיטעקטען קומען
פון ניו יארק אנקוקען דעם וואונדער פון ביי-קונסט.
דאס איז די שעהגסטע באנק-בילדינג אין
גרויסער ניו יארק.

דאס איז א מייסמערווערק פון ארכיטעקטור.
און ווי וואונדערבאר שעהן די געביידע איז פון
הויכען, אזוי איז זי אויך פראכטפול און בעקוועהם
איןעוועניו.

די פארנעהמט א שטח פון 100 ביי 50 פוס, און
יעדער דעפארטמענט איז גרויס און ליכטיג און האט
אלע בעקוועהמליכקייטען פאר דעפאזיטאנאט, און

שעהגע און נוצליכע ארטיקלען פאר מענער און פאר פרויען
ווערען אוועקגעגעבען אלס סאמעניערס צו יעדען מאן און
יעדער פרוי וואס וועט עפענען אן אקאונט אין דער נייער
באנק, מען דער ערשמער דעפאזיט וועט זיין נישט קליין.

סאָווענירס

די פאבליק נעשאנאל באנק און ניו יארק

די גרויסע אידישע באנק

גרעהעם עוועניו און ווערעם ספריט, ברוקלין

זייט גרייט פאר דעם ערעפענונג, שבת-צונאכט, 13טען יאנואר, 5 אדרה אב

בעדסתי החוסלי
ולא ארפת.
(מיוז, כ"א, ט.)

טו פיין בערעכטיג-
קיום העולם איך ויך
שטערט, און העל
מיהר נים טעלעזען.

PRICE 3 CENTS

פרייטשטאט, 19טען יאנואר, 1928.

דזשענעראל עקעקוטיוו באארד פארטיילט די ארבייט צווישען אלע ווייט-פֿרעידענסמען. — אלע אנגעפאנגענע ארגאניזאציעס-קאמפיינים איבערצן לאנד וועלען מיט דער גרעסטער ענערגיע פארמאגעזעצט ווערען. — אן אפיל צו די לאקאלס צו שאפען א גרויסען פאנד אויף אנצוגעהן מיט דער ארבייט. — וואלען די מיטגלידער זיך גיט לאזען אנציהען פון די „לינקס" יוניאן-שמערער וואס ווכען א געלעגענהייט צו צוברעכען די יוניאן! א ווארט פון דזשענעראל עקעקוטיוו באארד צו דער מיטגלידערשאפט.

לעצטען שבת, איז דער צווייטער זי-
צונג פון דעם דושנערטאג עקסעקוטיוו בא-
האד אין מאנטרעאל, האט פרעזידענט
שלעזינגער ענטשלאסען און אפיציעל דע-
קלארירט אלס דער פרעזידענט פון דער
אינטערנעשאנאל.

„מיט דעם גיב איך אייך איבער מיין רעזיגניישאן פאר פּרעזידענט פון דער אינטערנאַציאָנאַל ליידס גארמענט וואַרקערס יוניאָן, און איך וויל פון גאַנצע האַרצען, אז איהר וואלט זעהן, אז דאס וואלט גלייך אַרײַן אין קראַפט. „איך מאַך דיזען שריט צוליב מיין שלעכטען געזונד-צושטאַנד. די לעצטע צײַט פֿון מיין געזונד געווארען אזוי אַפּגעשוואַכט, אז עס איז גע- ווארען אַבסאָלוט אימפּעליך, איך וואלט קענען נאָכקומען די פליכטען וואָס זײַ- גען פאַרבונדען מיט מיין אַמט.

„עס איז איבריג צו זאגען, אז איך האב די העכסטע אנערקענונג און טיפסטען רעספעקט פאר יעדען איינציגען פון אייך און אז איך וועל צו יעדער צייט זיין גרייט מיטצוהעלפען די באוועגונג אין אלגעמיין און באזאנדערס אונזער באליבטע אינטערנעשאנאל ליידס גארמענט ווארקערס יוניאן. איך וועל העלפען מיט ראט און טאט און אויף יעדען אנדערען וועג, וואס איהר וועט נאר פארלאנגען.

מיט אמת ברידערליכען און הארציגען גרוס צו אייך, אלס די ערוועהלטע
פיהרער פון די ארגאניזירטע ליידיס גארמענט ווארקערס פון אמעריקא, אזוי
זיט ווי צו יעדען איינציגען פון אייער נאכפאלגערשאפט, בלייב איך, אייער
בענדזשאמין שלעזינגער,

מיטע פון דריי, אויף איבערצונעהמען דעם
אָפּים פון פרעזידענט און אַנצונעהן מיט
דער אַרבייט. די קאָמיטע באַשטעהט פון
סעקרעטעריס זשורנער א.ב. באַראָ, פון
אטלענטיק, ווײַס־פּרעזידענט א.ב. נײַמאַן און
ווײַס־פּרעזידענט פ. עײנבערג.

דער רושענער אל עקזעקוטיוו באַאָרד
אויף זיין וועג, דעם 14טען יאנואר, אין
דער פריה, האָט נאָך אַ נאָנץ גרינדליכער
דיסקוסיאָן, אָנגענומען מיט גרויס באַדויע-
רונג פּרעזידענט שלעזינגער'ס צוריקציהען
זיך פון זיין אַמט, און אין דערזעלבער
צייט געמאַכט אַ באַשלאָס איינצורופען אַ
ספעשעל קאָנפערענץ אַזוי גיך ווי מעג-
ליך פאר די אויסוואַהל פון אַ נייעם פּרע-
זידענט פאַר אונזער אינטערנאַשאָנאַל-
אויף איז גלייך ערוועהלט געוואָרען אַ פאַר-

גלייכצייטיג האָט דער דוּשענעראַל
עקזעקוטיוו באַשרד אַרײַסגעלאָזען צו דער
מיטגלידערשאַפט דעם סאָלגענדרען אויפ-
רוף :

ברודער אב. סניידער, דער לעצטער
(שלום אױף זיינע 16)

2. די וואך — 3. ש.
3. וויכמיגע פאטירונגען אין דער
וויכאמסטער ווינאן לאָשט 20.
סעמיעל פיררמאן. מעדיצינישע פרע-
גע. — דר. דזשאָרדזש מ. פרייס.
4. ש לאַרדזש צו די מופגלירער
פון לאָשט 9. — 5. היימאן. עדיקויר-
שאַטל נאָטיצען.
5. וואָס מ'זיך אין די בראַנזוויל
קלאָק שטענען? — א. באַביטש.
7. די וואָס שטענען גיט. — אברהם
8. אויפ'ן האַרשטאָן. — מ. צינגין.
דיין דראַקסעל'ס נאָטיצן בוכעל.
9. דער מיטלינג פון זשענעראל עקס-
קאָפּיוו באַהרד. — ש. יאָנאווסקי.
10. די פרוי אין דער אינדרוסביר. —
11. מיכאָל. קורץ און שטאַק.
12. ברייט פון פוילען. — דוד מייער.
13. הייזעס (געדיכט). — נפתלי בראַס.
14. קורצער שטועסען. בעסער און
קעסער (פּעליטעסאָן). — 1. ווילער.
15. געזונטהייטס-פראָגען. שווער-
געטענס.
16. דריי פראָצענט קוויטירונגען פון
קלאָק-שטענער.
17. שווערמיטענס.
18. שלום פון זיין 1.

די ווייטגורס ווארקערס יוניאן, דאס
האט 62, האט דינסטאג אווענט, 16טען
אנוואר, געהאט א ענטוויאסטישען רושע-
עראל מעמבער מיטינג, אין בעטהאווען
האל.

דער לאַסאל פיהרט אן אן אַרגאניזאציע
אונטער אונזערע פיהרער און דעם טרייב
און שטערקע אַרגאניזאציע, און 100 פראָ-
צענט יוניאָן, און דער דרענעזשערל מעט-
ען מיטלענע ריכטונג אונזערע און דער-
ען געווארען באַשאַפן און שטערקע רי-
גידער פון דער יוניאָן וואו עס האלט מיט
עס אַרגאניזאציע אונטער אונזערע פיהרער און
און נאך געטאן ווערען, און דערפיהרען
עס אַרגאניזאציע אונטער אונזערע פיהרער און
און אונזערע אַרבייטער און ערפאלג.

אויף דעם מיסינג זיינען אנוועזנער
הערען צוויי נעסט פון אנווער דושענערש
פֿיס, עקלעטער טרעזשורע אב. כ"א
ה'תש"א און דושענערש אַרבעטנייער אַרבעטער
שיקוואַנטיס און זיי האָבען נענטלעך
סטראָמסטישע רעדעס וואָס האָט אַרויס-
רופען באַנייטעטענדיג דאָס פילע מיינ-
דן, וואָס האָבען אַנגעפֿעלט דאָס האַל-

די רעדנער האבען מיטגעהאפט גע-
לדערט פאר די מידלשט, ווי קלאגעדיג
זאגט אז ארבייטער אין א סעקעטאט,
און די מיטגלידער זיינען אויפגעפארעט
ווארען צו העלפען זייער יוניאן, און
הערן דעם ארגאניזאציע אונטערמיין
דאס 100 פראצענט יוניאן, וואס וועט
זייערע פארברענען זייער גלעז.
די וועט שאפען בעסערע ארבייטס-
גלעזער אין די ווינטער פערער.

צו די מעמבערס פון דער אינמערנעשאנאל ליידים גארמענט ווארקערס יוניאן.

ברידער און שוועסטער : —

פון דער מעגליכער פרעסע ווייסט איהר שוין, אז ברודער בענדזשאמין שלעזינגער, פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנאל, האט ביים לעצטען מיטגליד פון דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד אין מאנטרעאל, רעזיגנירט פון זיין אמט. דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האט די רעזיגניישאן אנגענומען און די רעזיגניישאן איז שוין אריין אין קאפאט.

עם איז געווען איבערדי צו ערקלערען, אז די מעמבערס פון דזשענעראל
עקזעקוטיוו באארד האבען אנגענומען די רעזיגניישאן פון פרעזידענט שלע-
זינגער מיט א ווידער-ווילען און אז מיט דעם האבען זיי אויסגעדרוקט נישט נאר
זייער אייגענעם סענטימענט, נאר אויך דעם סענטימענט פון די גרויסע מאסען
ארכיביטער, וועלכע וויינען מיטגלידער אין אונזער אינמערנישטאנאל יוניאן.
די מעמבערס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד האבען אנגענומען פרעזידענט
שלעזינגער'ס רעזיגניישאן ערשט נאך דעם ווי זיי האבען זיך איבערצייגט, אז
זיין צוזאמענגעבראכענער געזונט מאכט איהם אוממעגליך ווייטער צו פארשע-
די לאסט פון דער יוניאן און די גרויסע, שווערע פארשטאנדסליכקייט, מיט
וועלכער זיין טאט און דער אינמערנישטאנאל איז געווען פארבונדען. קיינער
איז נישט אזוי באקאנט מיט די גרויסע דינסטע, וואס פרעזידענט שלעזינגער האט
געגעבען דער אינמערנישטאנאל אין די לעצטע 9 יאָר פון זיין גלענצענדער
פיהרערשאפט, ווי עס וויינען באקאנט די מעמבערס פון דזשענעראל עקזעקוטיוו
באארד. קיינער איז נישט אזוי באקאנט מיט דעם ווערט און אומשעכטכער
ארכיביט און מוטיגע פיהרערשאפט פון ברודער שלעזינגער, ווי דער דזשענעראל
עקזעקוטיוו באארד איז מיט דעם באקאנט, און קיינער פיהלט דערפאר נישט
אזוי מיר דעם פארלוסט, מיט דעם, וואס פרעזידענט שלעזינגער האט זיך צוריק-

נוטע רעדנער וועלען אדרעסירען
פארזאמלונג. זאלען די טשערלייט
טשערלייט טאן זייער פליכט! זאלען
זיי העלפען מאכען די פארזאמלונג פאר
אן ערפאלג. זאלען זיי העלפען אפשיטעל
לען אין די שפער די האנדלעך צווישן
די שווארצע און די ווייסע ארבייטער.

און טשערלייט פון די ווייסע און דרעם
שפער זיינען אויפגעפארעט צו ריידען
מיט די שווארצע ארבייטער אין די שער
פער ווענען דער פארזאמלונג און ווירקען
אויף זיי, זיי זאלען געהן צו דער פארזאמלונג
לונג, וואס ווערט ספעציעל פאר זיי גערוי
פען.

רעזולטאט פון ווייסטמאכער רעפערענדום פאר'ן דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד

לעצטער צייט אבער האבען זיי זיך א סך
פארמערט און די יוניאן טוט אלץ וואס
זי קאן זיי צו ארגאניזירען, זיי זאלען
ניט ארבייטען פאר ביליגער ווי עס אר
בייטען די ווייסע.
פאר נעכסטען דאנערשטאג אונזעם,
דעם 18טען יאנואר, רופט די יוניאן א
ספעציעלע פארזאמלונג אין ניו דאנלאס
האל, 142טע סטריט און 7טע עוועניו,
פאר די שווארצע ארבייטערס אין דעם
טרייד. דער מיטינג ווערט גערופען אין
דער גענענד וואו זיי וואוינען, זיי זאלען
ניט האבען קיין שוועריגקייטען צו קומען
אויף דער פארזאמלונג.
ברודער באקאן, דער סעקרעטאר פון
דעם ווייסע רעזולטאט באארד, בעט אונז
באקאנט צו מאכען, דאס אלע טשערלייט

(שליס פון זייט 1)
אנזשעסטעלט געווארען ספעציעלע ארגאן
נייזערס אנצופירען דעם ארגאניזאציע
יאנסטראמענט. די ארבייט ווערט גע
טאן אינטער דער אויפזיכט פון דזשענע
ראל מענעדזשער פון דעם דאזיג באארד,
ברודער י. האכמאן.
דאנערשטאג א פארזאמלונג פון די
שווארצע אין טרייד.
אין צוזאמענהאנג מיט דער ארגאניזאציע
זאציאנאל-ארבייט אין טרייד ווערט איינ
גערופען א ספעציעלע מיטינג פון די
שווארצע פרויען אין טרייד, וואס אר
בייטען אין די ווייסע אין דעם שפער.
אמאל זיינען אין די ווייסע און דרעם
שפער פון ניו יארק געווען בלויז איינע
צעלנע שווארצע ארבייטערס. אין דער

א היים פאר ארבעטער

וילט איהר זיך געפינען אין א ראדיקאלע אטמאספערע
און אויך האבען פרישע און גוטע שפייז, א ליכ-
טיגען צימער מיט סטים היט-און מיט עלעקטריק

דאן ווענדעט זיך צום מענעדזשער פון דער ארבייטער קאאפעראטיווע הויז
1786 LEXINGTON AVE., Cor. 111th St., NEW YORK

ווארום איהר דארפט ווערען א דעפאזיטאר אין

די סטייט באנק

די סטייט באנק איז די עלטסטע און גרעסטע אידישע
ביינקינג אינסטיטושאן אין דיווער שמאדט, וואס איז די
גרעסטע אין דער וועלט.

ערשטענס —

די סטייט באנק איז א מעמבער פון די ניו יארק קלי-
רינג הויז אפאסיאלישאן.

צווייטענס —

די סטייט באנק ריסארטעס בעמערעמען איבער

דריטענס —

\$96,000,000.00

די סטייט באנק האט ברענמשעס אין יעדען וויכטיגען
אידישען קאמערציעלען און רעזידענץ דיסטריקט. איהר
דארפט ניט פארלירען קיין צייט ווען איהר וילט מאן
איינער ביינקינג ביזנעס מיט דיווער גרויסען אינסטיטושאן.

פערטענס —

די סטייט באנק האט אלע מעגליכקייטען פיר'ן ביזנעס-
מאן און פאר'ן ארבייטער. גרויסע אדער קליינע דעפאזי-
טארס ווערען אלע באהאנדעלט מיט דער זעלבער העפ-
ליכקייט.

פינפטענס —

די סטייט באנק האט ביזנעס פערזאנלעכע מיט יעדע
גרויסע שמאדט אין דער וועלט. אויב איהר זיינט אן אימי-
פארמער, אן עקספארמער, אדער איהר ווילט שיקען געלט
צו אייערע קרובים אין אייראפא, וועט איהר עס דורך
אונז אס בעסטען קענען דורכפירען.

זעקסטענס —

די סטייט באנק גיט צו א נייע רייכע בלאט צו איהר
היסטארי. דעם 2טען יאנואר, 1928, וועט די סטייט
באנק עפענען א נייעם ברענמש,

זיבעטענס —

קארנער בלעיק און ווען סיקלען עווא-
ברוקלין

אלע זיינען געלאדען צו קומען אנקוקען די פראכטפולע
באנק וואס מיר האבען אויסגעבויט פאר די איסמ ניו-
יאקער אידען.

געלד וואס וועט דעפאנירט ווערען אס אדער
בעפאר דעם 13טען יאנואר וועט קריגען אינע-
מעקעסט פון 1טען יאנואר.

אכטענס —

THE STATE BANK

374-378 GRAND STREET, NEW YORK

BRANCHES:

100 Essex Street,
Fifth Avenue & 30th Street
1400 Fifth Avenue,
158th St. & Westchester Av., Bronx

Graham Av. & Varet St., Brooklyn
Pitkin & Stone Aves., Brooklyn
Blake & Van Sicklen Aves., Brooklyn